

Facultade de Dereito

Información xeral

1. DATOS DO CENTRO

Facultade de Dereito, Edificio Xurídico Empresarial
Campus Universitario As Lagoas s/n
32004 - Ourense
Ourense
España

sdefdo@uvigo.es

Tlf.: +34 988 368 700 - +34 988 368 900

Fax: +34 988 368 923

Web <http://dereito.uvigo.es>

2. EQUIPO DE GOBERNO

- Decano: Prof. Dr. D. Roberto O. Bustillo Bolado
- Vicedecana de Organización Académica: Prof.ª Dra. Dna. Susana Álvarez González
- Vicedecana de Planificación e Calidade: Prof.ª Dra. Marta Fernández Prieto
- Secretaria: Prof.ª Dr.ª Dna. María Dores Fernández Fustes

3. COORDINADORA DE RELACIÓNS INTERNACIONAIS

- Prof.ª Dra. Dna. Belén Sánchez Ramos

4. COORDINADORA DE GRAO

- Prof.ª Dra. Lourdes Borrajo Diz

Grao en Dereito

Materias

Curso 4

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
003G080V01701	Dereito comunitario	1c	6
003G080V01702	Procesos especiais e métodos alternativos de solución de conflitos	1c	6
003G080V01703	Xurisdición contenciosa-administrativa e proceso laboral	1c	6

O03G080V01721	Economía española e da Unión Europea	1c	6
O03G080V01722	Fundamentos de administración de empresas	1c	6
O03G080V01723	Fundamentos económicos de defensa da competencia	1c	6
O03G080V01901	Argumentación e interpretación xurídica	1c	6
O03G080V01902	Dereito de defensa da competencia	1c	6
O03G080V01903	Dereito mercantil europeo	1c	6
O03G080V01904	Relacións internacionais, constitución e Unión Europea	1c	6
O03G080V01905	Dereito da nacionalidade e da estranxeiría	2c	6
O03G080V01906	Dereito de danos e responsabilidade civil	2c	6
O03G080V01907	Dereito penitenciario e penoloxía	2c	6
O03G080V01908	Dereito penal e procesual de menores	2c	6
O03G080V01909	Dereito tributario, comunitario e internacional	2c	6
O03G080V01910	Libre circulación de traballadores e políticas sociais europeas	2c	6
O03G080V01911	Sistemas xurídicos contemporáneos: Dereito continental e dereito anglosaxón	2c	6
O03G080V01921	Dereito concursal	1c	6
O03G080V01922	Dereito da seguridade social	1c	6
O03G080V01923	Dereito penal de empresa	1c	6
O03G080V01924	Propiedade industrial e competencia	1c	6
O03G080V01925	Constitución económica	2c	6
O03G080V01926	Dereito administrativo económico	2c	6
O03G080V01927	Dereito do comercio internacional	2c	6
O03G080V01928	Dereito marítimo	2c	6
O03G080V01929	Interpretación financeira do dereito contable	2c	6
O03G080V01930	Réxime fiscal da empresa	2c	6
O03G080V01931	Tutela procesual do crédito	2c	6
O03G080V01981	Prácticas externas	2c	6
O03G080V01991	Traballo de Fin de Grao	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dereito comunitario				
Materia	Dereito comunitario			
Código	003G080V01701			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Dereito público			
Coordinador/a	Sánchez Ramos, María Belén Jimenez Aleman, Angel Aday			
Profesorado	Jimenez Aleman, Angel Aday Sánchez Ramos, María Belén			
Correo-e	adayjimenez@uvigo.es bsanchez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O estudo desta materia permitirá ao estudante coñecer mellor a súa condición de cidadán europeo e, sobre todo, ampliará a súa comprensión da dimensión xurídica da Unión Europea. Isto último permitiralle constatar a importancia que pode alcanzar o dereito nos procesos de integración.			

Competencias	
Código	
B1	Capacidade de síntese e análise
B2	Capacidade de aprender
B3	Capacidade de xestión da información
B5	Capacidade para organizar e planificar
B6	Resolver problemas de forma eficaz
B7	Aplicar pensamento crítico, lóxico e creativo
B9	Traballar de forma cooperativa
B11	Comportarse de forma ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional
B12	Comunicarse de xeito efectivo nun entorno de traballo (habilidades nas relacións interpersoais)
B13	Traballar desde unha perspectiva comparada, manexando información comparada
C1	Coñecer as principais institucións xurídicas
C2	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais
C3	Comprender o carácter unitario do ordenamento xurídico
C6	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
C7	Coñecer as estruturas sociopolíticas do ámbito nacional e internacional
C8	Ser quen de argumentar xuridicamente
C11	Ser quen de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
C13	Ser quen de interpretar e analizar criticamente o ordenamento xurídico
C15	Ser quen de manexar a oratoria xurídica

Resultados de aprendizaxe	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Capacidade de síntese e análise	B1
Capacidade de aprender	B2
	B3
	B5
Capacidade de xestión da información	B6
	B7
Capacidade para organizar e planificar	B9
	B11
Resolver problemas de forma eficaz	B12
	B13
Aplicar pensamento crítico, lóxico e creativo	
Traballar de forma cooperativa	
Comportarse de forma ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional	
Comunicarse de xeito efectivo nun entorno de traballo	

Traballar desde unha perspectiva comparada, manexando información comparada

Coñecer as principais institucións xurídicas	C1
Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais	C2
Comprender o carácter unitario do ordenamento xurídico	C3
Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actua	C6
Coñecer as estruturas sociopolíticas do ámbito nacional e internacional	C7
Ser quen de argumentar xuridicamente	C8
Ser quen de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar	C11
Ser quen de interpretar e analizar criticamente o ordenamento xurídico	C13
Ser quen de manexar a oratoria xurídica	C15

Contidos

Tema	
Tema 1. Orixe e evolución histórica da Unión Europea	1. Antecedentes históricos da UE 2. O proceso de profundización da UE 3. O proceso de ampliación da UE
Tema 2. Natureza xurídica e caracteres da UE	1. Configuración xurídica: a UE como Organización Internacional 2. Valores, obxectivos e principios 3. O sistema de competencias
Tema 3. A Unión Europea e a teoría do poder constituente	1. A integración europea no marco das formas de Estado 2. O "Dereito orixinario" da UE e o concepto de Constitución
Tema 4. Fundamento e alcance constitucional da pertencencia á UE	1. Bases constitucionais da pertencencia á Unión Europea 2. A pertencencia á UE e as súas consecuencias sobre o sistema constitucional de fontes do Dereito 3. A pertencencia á Unión Europea e as súas consecuencias sobre a organización territorial do Estado español
Tema 5. Sistema institucional da UE (I)	1. Consideracións xerais: principios e medios 2. O Consello Europeo 3. O Consello
Tema 6. Sistema institucional da UE (II)	1. O Parlamento Europeo 2. A Comisión 3. Outras institucións e órganos
Tema 7. Ordenamento xurídico da UE (I)	1. O Dereito orixinario 2. O Dereito derivado 3. O proceso de formación do Dereito derivado
Tema 8. Ordenamento xurídico da UE (II)	1. As relacións entre o Dereito da UE e os Dereitos internos dos Estados membros 2. Os principios de efecto directo, primacía e responsabilidade do Estado 3. Desenvolvemento e execución do Dereito da UE
Tema 9. Sistema xudicial da UE	1. O Tribunal de Xustiza da UE: organización e funcionamento 2. Sistema de recursos ante o TJUE 3. A cuestión prexudicial: cooperación entre o TJUE e o xuíz nacional
Tema 10. Dereitos humanos e cidadanía europea	1. O proceso de incorporación dos Dereitos no Dereito da UE 2. A Carta de Dereitos Fundamentais da Unión Europea 3. A cidadanía europea
Tema 11. As liberdades fundamentais do mercado interior	1. O proceso de integración económica 2. A libre circulación de mercancías e capitais 3. A libre circulación de persoas e servizos

Tema 12. As políticas da UE	1. As políticas comúns da Unión 2. As políticas compartidas da Unión 3. As políticas nas que a Unión dispón de competencias de cooperación, apoio, complemento ou axuda
Tema 13. Acción Exterior da UE: Política exterior e de seguridade común	1. A personalidade internacional da UE 2. As competencias internacionais da UE 3. A Política exterior e de seguridade común
Tema 14. Espazo de liberdade, seguridade e xustiza: tutela xudicial e procesal na Unión Europea	1. Proceso de constitución do Espazo de liberdade, seguridade e xustiza 2. Control de fronteiras, asilo e inmigración 3. Cooperación xudicial civil e penal 4. Cooperación policial en materia penal

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballos de aula	15	24.5	39.5
Sesión maxistral	37.5	60	97.5
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	3	0	3
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	10	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballos de aula	Os traballos do aula centraranse na realización de diversas actividades onde o principal protagonista é o alumno. As actividades consisten basicamente, na resolución de casos prácticos así como a exposición de traballos no aula
Sesión maxistral	Nas sesións maxistrais presentarase e explicarse ao alumno os aspectos principais da disciplina

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Consideramos que segue sendo esencial a tutoría individualizada
Traballos de aula	Consideramos que segue sendo esencial a tutoría individualizada

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Os coñecementos adquiridos na sesión maxistral serán avaliados mediante unha proba escrita na que se exporán cuestións de desenvolvemento. As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o Curso 2015-2016	80	B1 B2 B3 B7	C1 C2 C3 C6 C7 C8 C11 C13 C15
Resolución de problemas e/ou exercicios	O traballo da aula valorarase en atención a dous criterios: por unha banda, os casos prácticos e traballos que sexan obxecto de exposición na aula, así como, por parte, mediante os traballos ou casos prácticos que deberán ser entregados ao profesor	20	B5 B6 B9	

Outros comentarios sobre a Avaliación

A impartición e avaliación desta materia é responsabilidade de dúas áreas de coñecemento a área de Dereito Constitucional e a área de Dereito Internacional Público.

-A área de Dereito **Internacional impartirá as leccións 1-2; 5-8 e 13**. Estas leccións impartiranse na primeira metade do primeiro cuadrimestre.

-A área de **Dereito Constitucional impartirá o resto do temario**, é dicir, **leccións 3-4; 9-12 e 14**. Estas leccións impartiranse na segunda metade do primeiro cuadrimestre

En canto á **avaliación final**, cada unha das áreas de coñecemento que participan na materia ten un peso proporcional á súa carga docente: Dereito Internacional 50% e Dereito Constitucional 50%. Cada área, á hora de determinar a súa nota, farao seguindo os criterios establecidos na metodoloxía, é dicir, 80% exame final e 20% traballos de aula.

En relación á proba ou exame final escrito, esta proba constará de dous partes, unha por cada Área de coñecemento. Cada parte farase en follas independentes, para que cada profesor poida corrixir o seu parte. Os alumnos que sigan avaliación continúa, sólo realizarán un exame teórico. Este sistema aplicase tamén na segunda oportunidade (convocatoria de xullo).

Para superar a materia é necesario obter un mínimo do 50% en cada parte.

Os alumnos que non se sometan á avaliación continua, a proba a realizar constará de dous partes: a realización dunha proba escrita con cuestións de desenvolvemento así como a resolución dun caso práctico, exame que, en todo caso, representará o 100% da calificación

A Convocatoria "**Fin de carreira**" constará de dúas partes: a realización dunha proba escrita con cuestión de desenvolvemento así como a resolución dun caso práctico, examen que, en todo caso, representará o 100% de calificación.

A data e horario das probas de avaliación das diferentes convocatorias serán as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o Curso 2015-2016

Bibliografía. Fontes de información

Abellán Honrubia, V; Vilá Costa, B y Olesti Rayo, A, **Lecciones de Derecho comunitario europeo**, Ariel,
Alcaide Fernández, J; Casado Raigón, R, **Curso de Derecho de la Unión Europea**, Tecnos,
Díez de Velasco, M (Coordinado por JM Sobrino), **Las Organizaciones Internacionales**, 16 edic.,
Mangas Martín, A y Liñán Noguerras, D.J, **Instituciones y Derecho de la Unión Europea**, Tecnos,
Sánchez, Víctor, M (dir), **Derecho de la Unión Europea**, Huygens,
Sobrino Heredia, J.M, **Recopilación de Textos Internacionales y de la Unión Europea**, Netbiblo,
Sánchez Ramos, B (dir), **La Unión Europea como actor global. Algunas cuestiones analizadas desde el Tratado de Lisboa**, Tirant lo blanch,

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Procesos especiais e métodos alternativos de solución de conflitos				
Materia	Procesos especiais e métodos alternativos de solución de conflitos			
Código	O03G080V01702			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Dereito público			
Coordinador/a	Martínez García, Mirian			
Profesorado	Coello Pulido, Ángela Martínez García, Mirian			
Correo-e	miry@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A asignatura organizase en tres bloques: procesos civís especiais, procesos penais especiais e métodos alternativos de solución de conflitos. Os dous primeiros complementan a parte xeral das materias previamente estudadas. E o último analiza a metodoloxía alternativa para a solución dos conflitos			

Competencias	
Código	
B1	Capacidade de síntese e análise
B2	Capacidade de aprender
B3	Capacidade de xestión da información
B4	Capacidade de adaptarse a novas situacións
B5	Capacidade para organizar e planificar
B6	Resolver problemas de forma eficaz
B7	Aplicar pensamento crítico, lóxico e creativo
B8	Traballar de forma autónoma con iniciativa
B9	Traballar de forma cooperativa
B10	Preocupación pola calidade
B11	Comportarse de forma ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional
B12	Comunicarse de xeito efectivo nun entorno de traballo (habilidades nas relacións interpersoais)
B13	Traballar desde unha perspectiva comparada, manexando información comparada
C3	Comprender o carácter unitario do ordenamento xurídico
C8	Ser quen de argumentar xuridicamente
C14	Ser quen de comprender e de redactar documentos xurídicos
C15	Ser quen de manexar a oratoria xurídica
C18	Ser quen de negociar e mediar

Resultados de aprendizaxe		
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Coñecer as principais institucións xurídicas; coñecer os métodos alternativos de solucións de conflitos	B1	
Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais; e os distintos aspectos técnico xurídicos do Dereito xudicial	B2	
Coñecer as estruturas sociopolíticas do ámbito nacional e internacional	B2	
Ser quen de argumentar xuridicamente	B7	C8
Ser quen de identificar problemas xurídicos e abogar a súa solución de modo interdisciplinar		C3
Ser quen de manexar fontes xurídicas asociadas a actividade xudicial en sentido amplo	B7	C3
Ser quen de interpretar e analizar criticamente o ordenamento xurídico		C3
Ser quen de comprender e de redactar documentos de carácter procesal		C14
Ser quen de manexar a oratoria xurídica procesal		C8 C15
Ser quen de negociar e mediar	B12	C18
Capacidade de síntese e análise	B1	
Capacidade de aprender	B2	
Capacidade de xestión da información	B3	
Capacidade de adaptarse a novas situacións	B4	

Capacidade para organizar e planificar	B5
Resolver problemas de forma eficaz	B6
Aplicar pensamento crítico, lóxico e creativo	B7
Traballar de forma autónoma con iniciativa	B8
Traballar de forma cooperativa	B9
Preocupación pola calidade	B10
Comportarse de forma ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional	B11
Comunicarse de xeito efectivo nun entorno de traballo (habilidades nas relacións interpersoais	B12
Traballar desde unha perspectiva comparada, manexando información comparada	B13

Contidos

Tema

INTRODUCCIÓN

Lección 1. OS PROCESOS ESPECIAIS

1. Formulación. 2. Procesos especiais civís: Procesos ordinarios, especiais e sumarios. 3. Procesos especiais penais: Tipoloxía.

I. PROCESOS NON DISPOSITIVOS

Lección 2. OS PROCESOS SOBRE CAPACIDADE, FILIACIÓN, MATRIMONIO E MENORES. ESPECIALIDADES COMUNS

1. Características xerais: a indisponibilidade do obxecto do proceso. 2. A postulación, a intervención de terceiros e a intervención do Ministerio Fiscal. 3. Especialidades na tramitación: acumulación de expedientes; apreciación de oficio de falta de competencia. 4. Rexime de recursos.

Lección 3. OS PROCESOS SOBRE CAPACIDADE DAS PERSOAS

1. Concepto. Determinación da competencia xudicial. 2. Incapacitación e prodigalidad: 2.1. As partes: legitimación, representación e defensa; a intervención do Ministerio Fiscal. 2.2. Obxecto do proceso. 2.3. Procedemento: demanda e contestación; rebeldía procesal; comparecencia e vista; sentenza e recursos. 2.4. Medidas cautelares. 3. Reintegración da capacidade e modificación no alcance da incapacitación. 4. Declaración de prodigalidad: 4.1 Legitimación, representación e defensa; 4.2 Tramitación proba e sentenza. 5. O control xudicial do internamento non voluntario por trastorno psíquico: autorización previa; o internamento de menores. 6. De la protección do patrimonio das personas con discapacidad.

Lección 4. OS PROCESOS SOBRE FILIACIÓN E MENORES

1. Procesos de filiación: 1.1 Cuestións previas: pretensións posibles. 1.2. A legitimación activa e pasiva nos procesos de reclamación ou impugnación. 1.3. O iter procedimental: proceso e sentenza; especialidades en materia de proba. 1.4. Medidas cautelares. 2. O proceso de menores: 2.1. Cuestións previas. 2.2. Garda. 2.3 Alimentos. 3. Autorización ou aprobación xudicial do recoñecemento da filiación non matrimonial. 4. Habilitación para comparecer en xuízo e nomeamento do defensor xudicial

Lección 5. OS PROCESOS MATRIMONIALES

1. Consideracións xerais. 1.1 A Jurisdicción española; a competencia. 2. Os procesos matrimoniales: 2.1. As Partes. 2.2. Os efectos da nulidade, separación e divorcio e a súa modificación. 3. O proceso contradictorio. 3.1 Ambito de aplicación. 3.2 Procedemento. 4. O proceso consensual. 4.1 Ambito de aplicación. 4.2 Procedemento. 5. Medidas provisionais: medidas previas urxentes e medidas provisionais.

II. OS PROCESOS DECLARATIVOS ESPECIAIS PARA LA TUTELA DO DEREITO DE CRÉDITO

Lección 6. O XUIZOS EXECUTIVO E CAMBIARIO.

1. O xuízo executivo. 1.1 Créditos tutelables a través do chamado xuízo executivo. 1.2 A competencia. 1.3 A demanda executiva y o auto despachando execución. 1.4 Posicións do demandado 1.5. Resolución e efectos; rexime de recursos. 2. Os xuízos executivos en materia de provisión de fondos y honorarios dos procuradores y avogados. 3. O xuízo cambiario. 3.1 Competencia e postulación; requisitos dos títulos cambiarios. 3.2 Demanda, admisión e requerimento de pago. 3.3 O embargo preventivo de bens. 3.4 Tramitación sen oposición. 3.5 Tramitación con oposición. 3.6 Rexime de recursos

Lección 7. O PROCESO MONITORIO

1. Obxecto do proceso monitorio; o soporte documental. 2 Competencia e postulación. 3. O procedemento; petición inicial, requerimento. 4. A conduta do deudor 5. A transformación do proceso monitorio en declarativo plenario.

III.- OS PROCESOS DE DIVISION XUDICIAL DE PATRIMONIOS.

Lección 8. Division xudicial de patrimonios

1. A división xudicial da herencia. 1.1 Procedemento. 1.2 Medidas de afianzamento do caudal hereditario. 2. A liquidación do rexime económico matrimonial de gananciais. 2.1 Disolución e liquidación do rexime matrimonial. Competencia. 2.2 A formación do inventario e a liquidación do rexime matrimonial.

IV PROCESOS SUMARIOS

Lección 9. O PROCESO DE DESAHUCIO

1. Obxecto e natureza do proceso de desahucio: os diferentes xuízos de desahucio. 2. Competencia. 3. Procedemento. 4. As condutas do demandado ante o requerimento. 5. A execución da sentenxa de desahucio.

PARTE SEGUNDA
PROCESOS PENALES ESPECIALES

Lección 10. ENJUICIAMIENTO RÁPIDO DE DELITOS E FALTAS

1. O enjuiciamiento rápido de delitos. 1.1 Ambito de aplicacion 1.2 Actuacions previas. 1.3 A conformidade no enjuiciamiento rapido. 1.4 Xuizo e sentenza e a sua impugnación. 2. O enjuiciamiento inmediato dos delitos leves. 2.1 Ambito de aplicacion. 2.2 Actuacions previas. 2.3 Actuacions ante o Xuzgado de Garda.

Lección 11. O PROCESO ANTE O TRIBUNAL DO XURADO

1. Ámbito de aplicación e competencia. 2. Procedemento. 2.1 Fase de instruccion. 2.2 A imputacion e a audiencia preliminar. 2.3 A personacion perante o Tribunal do Xurado. 2.4 A constitucion do Xurado e a formacion do veredicto. 2.5 A sentenza. 3. Posibles incidencias e recursos.

Lección 12. O PROCESO DE MENORES

1. Competencia. 2. Partes. 3. Procedemento. Sentenza e recursos.

PARTE TERCERA
MÉTODOS ALTERNATIVOS DE SOLUCIÓN DE CONFLICTOS

Lección 13. MÉTODOS ALTERNATIVOS DE SOLUCIÓN DE CONFLICTOS

1. o conflito e medios de solución. 2. Introdución a la Alternativa Disputa Resolution.

Lección 14. MEDIACIÓN

1. Consideracions xerais sobre a mediación. 2. Principios. 3. O mediador. 4. Procedemento. 5. Modalidades.

Lección 15. O ARBITRAXE

1. Concepto e fundamento. 3. Orzamentos do procedemento arbitral. 4. Procedimiento. 5. Ejecución dos laudos.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	26.5	45	71.5
Resolución de problemas e/ou exercicios	20	13	33
Traballos de aula	20	7.5	27.5
Actividades introdutorias	3	4	7
Saídas de estudo/prácticas de campo	0	4	4
Probas de resposta curta	2	0	2
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	3	0	3
Estudo de casos/análise de situacións	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Se dedicaran a explicacion teorica dos contidos propios da asignatura por parte da docente, que se axustaran o programa e materiais de estudo recomendados e postos a disposicion dos alumnos con suficiente antelacion. Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Nas clases practicas procederase o estudio e análise dos diferentes supostos practicos referentes os temas que forman parte dos contidos da asignatura. Os enunciados serán previamente facilitados os estudantes.
Traballos de aula	Os problemas planteados e analizados no curso das clases practicas serán resoltos polo estudante no percurso da mesma clase e remitidos as docentes
Actividades introdutorias	Consiste na busca, lectura e traballo de documentación dos contidos precisos tanto para facer o encuadramento da asignatura, como dos elementos singulares dos exercicios e traballos de aula
Saídas de estudo/prácticas de campo	A docencia da asignatura complementarase con asistencia o foro; as fechas e contido concreto esta supeditado a dispoñibilidade dos diferentes xuzgados e tribunais de Ourense

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Atenderanse e resolverán dúbidas dos estudantes respecto dos contidos, actividades ou exercicios que se propuxesen para adquirir as competencias perseguidas. A tutoria virtual, a través do e mail da coordinadora, estará aberta ao alumnado durante todo o cuadrimestre
Resolución de problemas e/ou exercicios	Atenderanse e resolverán dúbidas dos estudantes respecto dos contidos, actividades ou exercicios que se propuxesen para adquirir as competencias perseguidas. A tutoria virtual, a través do e mail da coordinadora, estará aberta ao alumnado durante todo o cuadrimestre

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Probas de resposta curta	25	Fixanse con carácter provisional os días 22 de outubro e 17 de decembro, para a realización de dúas probas tipo test ou de resposta curta, atinentes a parte de materia xa explicada (a data definitiva quedará fixada en fución da docencia). A nota media de ambas as dúas probas constituirá o 25% da nota final. Estas probas non liberan materia de face ao exame final Resultados do aprendizaxe: O coñecemento en profundidade das institucións dos difentes procesos especiais; asemesmo familiarízase co funcionamento dos mesmos nas súas diferentes modalidades procesales
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	50	A proba final tera por obxecto a avaliación dos contidos do programa Consistirá na realización dun exame oral cunha relación de preguntas abertas de extensión e contido variables. Al profesoras anunciarán con antelación suficiente os detalles relativos a forma e contido e no seu caso os criterios de avaliación. As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2015-2016. Resultado do aprendizaxe: O coñecemento global, interrelacionado e sistemático dos procesos especiais civís e penais nas súas diferentes manifestacións
Estudo de casos/análise de situacións	25	Na terceira semana de xaneiro (data provisional), realízase unha proba práctica que consiste na resolución dun caso. A nota desta proba constitúe o 25% da calificación final.

Outros comentarios sobre a Avaliación

A asistencia activa e a participación en seminarios serán tidos en conta a hora de determinar a calificación final cando o estudante demostre que por estas vías adquiriu competencias do grado e da materia. O sistema de calificación será numérico seguindo a tal efecto o previsto no R.D. 1125/2003. Primeira oportunidade (xaneiro): O estudante debe elixir entre un sistema de avaliación continua ou a realización dun exame final.

a) Avaliación continua. Para optar por este sistema, o estudante terá que asistir polo menos a un 80% das sesións maxistras e clases prácticas. Partindo de tal asistencia regular, serán criterios básicos de calificación o nivel de coñecementos demostrados polo estudante, así como o rigor na expresión e argumentación xurídica. Asemesmo valorarase o nivel de profundidade acadado nas diferentes labores encomendadas o longo do cuadrimestre.

O estudante que se someta ao sistema de avaliación continua realizará durante o cuadrimestre as dúas probas teóricas tipo test o de resposta curta, cuxa nota media constituirá o 25% da calificación final, e unha proba práctica que constituirá tamén o 25% da calificación final. A avaliación completárase co exame final que será oral e realízase nas datas e horarios especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultades para o curso 2015/16. Este exame representa o 50% da nota final, pero ten que ser superado cun 5 sobre 10 para que se sume a nota obtida na avaliación continua. b) Exame final: O estudante que non se someta ao sistema de avaliación continua realizará un exame final que representa o 100% da calificación da materia. Serán criterios básicos de calificación o nivel de coñecementos demostrados polo estudante, así como o rigor na exposición e argumentación xurídica. O exame constará de dúas partes: Unha proba práctica escrita consistente no estudo dun caso. Esta proba práctica representará o 20% da calificación final. Unha proba teórica oral sobre toda a materia, que representará o 80% da calificación final. Para poder superar a materia a través do exame final, o estudante terá que superar as dúas partes do exame. É dicir, na proba práctica, terá que obter polo menos un 1 sobre 2; e, na proba teórica un 4 sobre 8. As datas e horarios das probas de avaliación son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2015/2016.

Segunda oportunidade (xullo): No se permite a conservación das calificacións obtidas na avaliación continua para a segunda oportunidade. Serán criterios básicos de calificación o nivel de coñecementos demostrados polo estudante así como o rigor na expresión e argumentación xurídica. Consistirá para todos os alumnos nun exame final único que representa o 100% da calificación da materia. O exame constará de dúas partes: Unha proba práctica escrita consistente no estudo dun caso. Esta proba práctica representará o 20% da calificación final.

Unha proba teórica oral sobre toda a materia, que representará o 80% da calificación final. Para poder superar a materia a través do exame final, o estudante terá que superar as dúas partes do exame. É dicir, na proba práctica, terá que obter polo menos un 1 sobre 2; e, na proba teórica un 4 sobre 8. As datas e horarios das probas de avaliación son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2015/2016.

Convocatoria de fin de carreira: Serán criterios básicos de calificación o nivel de coñecementos demostrados polo estudante así como o rigor na expresión e argumentación xurídica. Consistirá para todos os alumnos nun exame final único que representa o 100% da calificación da materia. O exame constará de dúas partes: Unha proba práctica escrita consistente no estudo dun caso. Esta proba práctica representará o 20% da calificación final.

Unha proba teórica oral sobre toda a materia, que representará o 80% da calificación final. Para poder superar a materia a través do exame final, o estudante terá que superar as dúas partes do exame. É dicir, na proba práctica, terá que obter polo menos un 1 sobre 2; e, na proba teórica un 4 sobre 8. As datas e horarios das probas de avaliación son as especificadas no

Bibliografía. Fontes de información

Cortes Domínguez, Moreno Catena, **Derecho Procesal Civil. Parte Especial**, última edición,
De la Oliva Santos, Díez Picazo; Vegas Torres, **Ejecución y procesos especiales**, última edición,
Cortes Domínguez, Moreno Catena, **Derecho Procesal Penal**, última edición,
González Pillado, Esther, **La intervención de terceros en los Procesos Civiles Especiales**, 2014,
González Pillado, Esther, **Mediación con menores infractores en España y los países de su entorno**, 2012,
Tirant on line,
Westlaw,

Se recomienda el uso das BBDD de Tirant on line e Westlaw, ambas de acceso libre para os estudantes da Universidade de Vigo dende os ordenadores da Universidade

Tirant On Line <http://www.tirantonline.com>

- Westlaw <http://www.westlaw.es>

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Dereito penal e procesual de menores/O03G080V01908

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dereito procesual penal/O03G080V01604

Sistema xudicial español e proceso civil/O03G080V01504

Outros comentarios

E recomendable ser capaz de manexar bases de datos xurídicas e aplicacións informáticas do office.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Xurisdición contenciosa-administrativa e proceso laboral				
Materia	Xurisdición contenciosa-administrativa e proceso laboral			
Código	O03G080V01703			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Lingua de impartición				
Departamento	Dereito público Dereito público especial			
Coordinador/a	Conde Fernández, Francisco Fernández Prol, Francisca			
Profesorado	Conde Fernández, Francisco Fernández Prol, Francisca			
Correo-e	fconde@uvigo.es franfernandez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia "Xurisdicción contencioso-administrativa e proceso laboral" estrutúrase en dous bloques dedicados, respectivamente, á análise das ordes xurisdiccionais contencioso-administrativa e social. Para ese efecto, examínanse as competencias e estrutura das citadas ordes, así como as actuacións a desenvolver ante as mesmas no marco dos procesos propios de cada unha.			

Competencias	
Código	
B1	Capacidade de síntese e análise
B5	Capacidade para organizar e planificar
B6	Resolver problemas de forma eficaz
B8	Traballar de forma autónoma con iniciativa
B9	Traballar de forma cooperativa
B11	Comportarse de forma ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional
B12	Comunicarse de xeito efectivo nun entorno de traballo (habilidades nas relacións interpersoais)
C2	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais
C6	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
C9	Ser quen de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica
C11	Ser quen de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar

Resultados de aprendizaxe		
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Coñecer, comprender, interpretar e analizar críticamente as ordes xurisdiccionais contencioso-administrativo e social	B1	C2
	B5	C6
	B6	C9
	B8	C11
	B9	
	B11	
	B12	

Contidos		
Tema		
BLOQUE I. XURISDICCIÓN CONTENCIOSO-ADMINISTRATIVA	1.1.- O control xurisdiccional da Administración 1.2.- Evolución histórica 1.3.- Extensión e límites da xurisdicción contencioso-administrativa	
TEMA 1. CONTROL DA LEGALIDADE DA ACTIVIDADE ADMINISTRATIVA E ORDE XURISDICIONAL CONTENCIOSA-ADMINISTRATIVO	1.4.- Órganos xudiciais e competencia	

TEMA 2. ASPECTOS PROCESUAIS DO CONTENCIOSO-ADMINISTRATIVO	2.1.- As partes 2.1.1.- Capacidade procesual 2.1.2.- Lexitimación 2.1.3.- Representación e defensa 2.2.- O obxecto 2.2.1.- Actividade administrativa impugnabile 2.2.2.- Pretensións das partes 2.2.3.- Acumulación 2.3.- Medidas cautelares.
TEMA 3. PROCEDEMENTOS CONTENCIOSO- ADMINISTRATIVOS	3.1. Procedemento ordinario 3.1.1.- Interposición 3.1.2.- Reclamación do expediente e emprazamento dos interesados 3.1.3.- Alegacións previas, demanda e contestación 3.1.4.- Proba, vista e conclusións 3.1.5.- Sentenza 3.1.6.- Outros modos de finalización do procedemento 3.2.- Procedemento abreviado 3.3.- Procedementos especiais 3.3.1.- Procedemento especial en materia de dereitos fundamentais 3.3.2.- Cuestión de ilegalidade 3.3.3.- Suspensión previa de actos ou acordos
TEMA 4. RECURSOS CONTRA PROVIDENCIAS, AUTOS, SENTENZAS E DILIXENCIAS DE ORDENACIÓN	4.1.- Recursos ordinarios e extraordinarios: concepto e características 4.2.- Recurso de apelación 4.3.- Recurso de casación 4.4.- Recurso de casación para a unificación de doutrina 4.5.- Recurso de casación en interes de lei 4.6.- Recursos contra Autos, providencias e dilixencias de ordenación
TEMA 5. EXECUCIÓN DE SENTENZAS. SOLUCIÓN EXTRAJUDICIAL DE CONFLICTOS XURIDICO- ADMINISTRATIVOS	5.1.- Execución de sentencias 5.2.- Prazo 5.3.- Medidas xa executar 5.4.- Solución extrajudicial de conflitos
BLOQUE II. O PROCESO LABORAL TEMA 1. A ORDE XURISDICCIONAL SOCIAL	1. Concepto e fontes reguladoras.- 2. Competencias da orde Xurisdiccional social.- 2.1. Materias incluídas.- 2.2. Delimitación competencial fronte a outras ordes da xurisdición.- 3. O exercicio das accións laborais e a Lei Concursal: competencias atribuídas ao xuíz do concurso no campo laboral.- 4. Planta e regras de competencia funcional e territorial.- 4.1. Os xulgados do social.- 4.2. As salas do Social dos Tribunais Superiores de Xustiza.- 4.3. A Sala do Social da Audiencia nacional.- 4.4. A Sala do Social do Tribunal Supremo.- 5. O Tribunal Constitucional: cuestión de inconstitucionalidade e recurso de amparo.- 6. Referencia á competencia xudicial internacional da orde social.
TEMA 2. O DESENVOLVEMENTO DA ACTIVIDADE XURISDICCIONAL	1. Principios informadores do proceso laboral.- 2. As partes do proceso.- 2.1. Capacidade para ser parte.- 2.2. Capacidade procesual.- 2.3. Lexitimación.- 2.4. Postulación.- 3. Pluralidade de partes: litisconsorcio e intervención procesual. Referencia á intervención do Fondo de Garantía Salarial.- 4. Os actos procesuais.- 4.1. Das actuacións procesuais.- 4.2. Presentación de escritos.- 4.3. Resolucións e dilixencias de ordenación.- 4.4. Actos de comunicación.- 5. Clases de procesos.
TEMA 3. O PROCESO LABORAL COMÚN	1. Prescrición e caducidade das accións.- 2. Fase preprocesal.- 2.1. Conciliación ou mediación previa. Laudos arbitrais.- 2.2. Reclamación administrativa previa (remisión).- 3. Inicio, desenvolvemento e conclusión do proceso.- 3.1. Actos preparatorios.- 3.2. Demanda.- 3.3. Fase de admisión e medidas precautorias.- 3.4. Citación das partes e conciliación xudicial.- 4.5. Xuízo e práctica de probas. Dilixencias finais.- 4.6. Conclusións e sentenza.- 5. Referencia a supostos de acumulación: de accións, de procesos.- 6. O proceso *monitorio.
TEMA 4. MODALIDADES PROCESUAIS I	1. Procesos de despedimento disciplinario e de impugnación de sancións.- 2. Procesos derivados da extinción do contrato de traballo por causa obxectivas, por despedimento colectivo e outras causas de extinción.- 3. Procesos especiais por vacacións, materia electoral, mobilidade xeográfica, modificacións substanciais de condicións de traballo e dereitos de conciliación da vida persoal, familiar e laboral recoñecidos legal ou convencionalmente.

TEMA 5. MODALIDADES PROCESUAIS II

1. Procesos especiais en materia de Seguridade Social.- 2. Do procedemento de oficio e do de impugnación de actos administrativos en materia laboral e de Seguridade Social non prestacionais.- 3. Do proceso de conflitos colectivos.- 4. Da impugnación de convenios colectivos.- 5. Das impugnacións relativas aos estatutos dos sindicatos e das asociacións empresariais ou a súa modificación.- 6. Da tutela dos dereitos fundamentais e liberdades públicas.

TEMA 6. MEDIOS DE IMPUGNACIÓN E EXECUCIÓN DE SENTENZAS

1. Medios de impugnación.- 1.1. Recursos contra providencias, autos, dilixencias de ordenación e decretos: recurso de reposición e recurso de queixa.- 1.2. O recurso de suplicación.- 1.3. O recurso de casación.- 1.4. O Recurso de casación para a unificación de doutrina.- 1.4. Remedios e recursos contra sentenzas firmes: audiencia ao demandado rebelde, nulidade de actuación, erro xudicial, revisión de sentenzas e recurso de amparo (remisión).- 2. Execución de sentenzas.- 2.1. Execución provisional e execución definitiva.- 2.2. Execucións *dinerarias.- 2.3.- Execucións con especialidades: execución das sentenzas firmes de despedimento; execución de sentenzas firmes fronte a entes públicos; execución provisional de sentenzas condenatorias en materia de Seguridade Social; execución provisional de sentenzas condenatorias recaídas noutros procesos.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo de casos/análises de situacións	15	20	35
Titoría en grupo	2	6	8
Sesión maxistral	35	30	65
Probos de tipo test	1	20	21
Probos de resposta curta	1	20	21

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Estudo de casos/análises de situacións	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvolo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Titoría en grupo	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada**Metodoloxías** **Descrición**

Titoría en grupo	No marco das titorías en grupo resolveranse, de modo individual e personalizado, as dúbidas xurdidas no marco das sesións maxistrais ou con ocasión das clases prácticas.
------------------	---

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Estudo de casos/análises de situacións	Proba en que se expón unha situación ou problemática xa dada ou que pode darse, partindo dos diferentes factores involucrados, a análise dos antecedentes, condicións, da situación, etc.	30	B1 B5 B6 B8 B9 B11 B12	C2 C6 C9 C11
Probos de tipo test	Probos para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	35	B1 B5 B6 B8 B9 B11 B12	C2 C6 C9 C11

Probas de resposta curta	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas directas sobre un aspecto concreto. Os alumnos deben responder de maneira directa e breve en base aos coñecementos que teñen sobre a materia.	35	B1 B5 B6 B8 B9 B11 B12	C2 C6 C9 C11
--------------------------	--	----	--	-----------------------

Outros comentarios sobre a Avaliación

Os exames realizaranse na data, hora e lugar sinalados no calendario aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2015-2016.

1. SISTEMA DE AVALIACIÓN CONTINUA:

A avaliación da materia ou nota final será, no marco do devandito sistema de avaliación, o resultado da suma das cualificacións acadadas nas seguintes probas obrigatorias:

A. Avaliación da participación activa (30% da nota final)

Bloque I (15%): Terase en conta a asistencia activa (asistencia + participación). Valorarase especialmente o esforzo e o interese das/os estudantes, pero non se valorará, de ningún xeito, á mera asistencia. Para poder ter acceso á avaliación continua, é requisito previo imprescindible entregar ao profesor, ao principio do curso, a "ficha" persoal con datos actualizados e foto recente. As/os estudantes que o desexen poderán voluntariamente realizar pequenos traballos ou lecturas de bibliografía especializada tutelados ou guiados polo profesor. En todo caso, as/os estudantes poden voluntariamente renunciar á avaliación continua e confiar o 100% da súa cualificación neste Bloque I ao exame, facéndoo constar de forma expresa e asinada no propio exame.

Bloque II (15%): O/o alumno/a que opte polo sistema de avaliación continua, deberá acreditar a asistencia a un 80% das clases. De non acreditar esta presencialidade mínima, o/o alumno/a quedará automaticamente excluído do sistema de avaliación continua, debendo, por tanto, someterse ao sistema de avaliación final. As faltas de asistencia só quedarán escusadas nos casos de accidente ou enfermidade graves debidamente xustificadas. No marco dos grupos medianos, expóranse distintas tarefas -casos prácticos, cuestionarios- que serán entregadas segundo os prazos previstos no cronograma previamente facilitado. Procederase á corrección das devanditas tarefas na aula, con todo, a efectos de cualificación, seleccionárase unha tarefa -idéntica para todos- entre todas as expostas.

B. Proba de respostas curtas relativa ao Bloque I da materia (35% da nota final)

Os/os alumnos/realizarán unha proba de respostas curtas relativa ao Bloque I da materia, e poderán utilizar como material de apoio textos legais. Para superar a materia, o/o alumno/a deberá obter, na devandita proba, unha nota mínima de 4 sobre 10. En todo caso, se a nota obtida polo/a alumno/a nesta proba é superior a 4 pero inferior a 5, a cualificación final non poderá exceder de 6. A devandita proba realizarase na data oficial de exame da materia.

C. Proba tipo test relativa ao Bloque II da materia (35% da nota final)

Os/os alumnos/realizarán unha proba tipo test: preguntas pechadas de elección múltiple (sinalando unha resposta entre un número limitado de posibilidades). A citada proba tipo test incluírá preguntas de carácter teórico (contidos propios das clases maxistras) e de carácter práctico (contidos propios de grupos medianos e, no seu caso, de accións titoriais), relativas ao Bloque II da materia. Para superar a materia, o/o alumno/a deberá obter, na devandita proba, unha nota mínima de 4 sobre 10. En todo caso, se a nota obtida polo/a alumno/a nesta proba é superior a 4 pero inferior a 5, a cualificación final non poderá exceder de 6.

A devandita proba realizarase na data fixada no cronograma da materia, en todo caso ao final da explicación do Bloque II.

Se o/o alumno/a non superase a materia en primeira convocatoria, as cualificacións alcanzadas como consecuencia da avaliación da participación activa e das probas de resposta curta ou tipo test conservaranse para a convocatoria do mes de xullo, examinándose o alumno, na devandita convocatoria, só daquela parte do programa -Bloque I ou Bloque II- non superada en primeira convocatoria. Con todo, o/o alumno/a, se así o manifesta, poderá optar por someterse ao sistema de avaliación final renunciando ás cualificacións alcadas no marco da avaliación continua.

En todo caso, as cualificacións acadadas no marco da avaliación da participación activa, na proba de resposta curta e na proba tipo test non se conservarán para convocatorias de cursos académicos posteriores. O/o alumno/a deberá entón someterse a un novo proceso de avaliación continua, excepto opción pola avaliación final.

2. SISTEMA DE AVALIACIÓN FINAL:

A avaliación da materia ou nota final será a alcada nun único exame a realizar na data oficial, nos seguintes termos:

Bloque I: A mesma proba descrita no apartado 1.B, que representará un 50% da cualificación final.

Bloque II: Constará das seguintes probas:

A. Proba de respostas de desenvolvemento que representará un 40% da cualificación final.

B. Estudo de casos/análises de situacións que representará un 10% da cualificación final

3. CONVOCATORIA FIN DE CARREIRA:

Na convocatoria fin de carreira o/o alumno/a será avaliado nun único exame escrito, de carácter teórico e práctico, que representará o 100% da nota final.

Bibliografía. Fontes de información

Martín Rebollo, **Leyes Administrativas**, La más reciente,

BLOQUE I - Xurisdición Contencioso-administrativa

BUSTILLO BOLADO, R.: *La aplicación de la Ley de Enjuiciamiento Civil en el Contencioso-administrativo*, Aranzadi, Cizur menor (Navarra), 2005.

BUSTILLO BOLADO, R.: *Convenios y contratos administrativos: transacción, arbitraje y terminación convencional del procedimiento*, 3ª ed., Aranzadi, Cizur Menor (Navarra), 2010.

BUSTILLO BOLADO, R.: "Tutela judicial, Ley de la Jurisdicción Contencioso-administrativa y práctica forense: viejas dificultades y nuevas propuestas", en *Revista de Administración Pública* núm. 184, 2011, pgs. 159 ss.

DE LA SIERRA MORÓN, S.: *Tutela cautelar contencioso-administrativa y Derecho europeo*, Aranzadi, Cizur menor (Navarra), 2004.

FERNÁNDEZ TORRES, J.R.: *La formación histórica de la Jurisdicción Contencioso-administrativa (1845-1868)*, Civitas, Madrid, 1998.

FERNÁNDEZ TORRES, J.R.: *Jurisdicción administrativa revisora y tutela judicial efectiva*, Civitas, madrid, 1998.

GARCÍA DE ENTERRÍA, E./ FERNÁNDEZ RODRÍGUEZ, T.R.: *Curso de Derecho Administrativo*. II, 12ª ed., Civitas, Madrid, 2011.

GARCÍA DE ENTERRÍA, E.: *Las transformaciones de la justicia administrativa: de excepción singular a la plenitud jurisdiccional ¿un cambio de paradigma?*, Civitas, madrid, 2007.

GARCÍA DE ENTERRÍA, E.: *La batalla por las medidas cautelares*, Madrid, Civitas, 1992.

GEIS CARRERA, G.: *La ejecución de las sentencias urbanísticas*, Atelier, Barcelona, 2009.

MARTIN REBOLLO, L.: *Leyes Administrativas*, Ed. Aranzadi (Última edición).

BLOQUE II - Xurisdición Social

Textos normativos:

Legislación laboral y de Seguridad Social, Tecnos, última edición

Legislación Social Básica, Thomson Civitas, última edición

Legislación Laboral y de Seguridad Social, Netbiblio, última edición.

Legislación Laboral y de Seguridad Social, Aranzadi, Pamplona, última edición.

Código de la Seguridad Social, Aranzadi, Pamplona, última edición.

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Economía española e da Unión Europea**

Materia	Economía española e da Unión Europea			
Código	003G080V01721			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS**Fundamentos de administración de empresas**

Materia	Fundamentos de administración de empresas			
Código	003G080V01722			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS**Fundamentos económicos de defensa da competencia**

Materia	Fundamentos económicos de defensa da competencia			
Código	003G080V01723			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Argumentación e interpretación xurídica				
Materia	Argumentación e interpretación xurídica			
Código	003G080V01901			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego Inglés			
Departamento	Dereito privado			
Coordinador/a	Bonorino Ramírez, Pablo Raúl			
Profesorado	Bonorino Ramírez, Pablo Raúl			
Correo-e	bonorino@uvigo.es			
Web	http://www.pablobonorino.es			
Descrición xeral	A asignatura ten como obxectivo ofrecer ferramentas teóricas para mellorar as prácticas argumentativas e interpretativas dos alumnos.			

Competencias	
Código	
B1	Capacidade de síntese e análise
B2	Capacidade de aprender
B3	Capacidade de xestión da información
B4	Capacidade de adaptarse a novas situacións
B5	Capacidade para organizar e planificar
B6	Resolver problemas de forma eficaz
B7	Aplicar pensamento crítico, lóxico e creativo
B8	Traballar de forma autónoma con iniciativa
B9	Traballar de forma cooperativa
B10	Preocupación pola calidade
B11	Comportarse de forma ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional
B12	Comunicarse de xeito efectivo nun entorno de traballo (habilidades nas relacións interpersoais)
B13	Traballar desde unha perspectiva comparada, manexando información comparada
C5	Apreciar a diversidade e a multiculturalidade
C8	Ser quen de argumentar xuridicamente
C9	Ser quen de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica
C11	Ser quen de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
C12	Ser quen de manexar fontes xurídicas
C13	Ser quen de interpretar e analizar criticamente o ordenamento xurídico
C15	Ser quen de manexar a oratoria xurídica

Resultados de aprendizaxe	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecer as principais ferramentas que ofrece a lóxica e a teoría da argumentación xurídica contemporánea	B13
Ser quen de argumentar xuridicamente.	C8
Ser quen de manexar a oratoria xurídica.	C15
Comprender a relación entre as teorías da interpretación xurídica e a práctica xurídica	B1 B7
Ser quen de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do Dereito e desenvolver dialéctica xurídica.	C9
Apreciar a diversidade e a multiculturalidade.	C5
Ser quen de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar.	C11
Ser quen de manexar fontes xurídicas.	C12
Ser quen de interpretar e analizar criticamente o ordenamento xurídico.	C13
Capacidade de síntese e análise.	B1
Capacidade para aprender.	B2
Capacidade de xestión da información.	B3
Capacidade para adaptarse a novas situacións.	B4
Capacidade para organizar e planificar.	B5

Resolver problemas de forma eficaz.	B6
Aplicar pensamento crítico, lóxico e creativo.	B7
Traballar de forma autónoma con iniciativa.	B8
Traballar de forma cooperativa.	B9
Preocupación pola calidade.	B10
Comportarse de forma ética e mostrar responsabilidade social como cidadán e como profesional.	B11
	B12
Comunicarse de xeito efectivo nun medio de traballo (habilidades nas relacións interpersoais).	B13
Traballar desde unha perspectiva comparada, manexando información comparada.	

Contidos

Tema

I. DESACUERDOS E DEBATES	1. O concepto de desacuerdo 1.1 Clasificación de desacuerdos 1.2 Análise de desacuerdos 2. Desacuerdos non genuinos 2.1 Desacuerdos meramente verbales 2.2 Definición e desacuerdos verbales 3. Intercambios argumentativos 3.1. Diferenzas de opinión 3.2 Desacuerdos e debate 4. A argumentación en debates
II. ARGUMENTACIONES XURÍDICAS	1. Identificación e reconstrución de argumentos 2. A reconstrución de argumentaciones 3. Un caso paradigmático de razonamiento xurídico: a sentenza xudicial 4. Sentenza xudicial e cuestións estereotipadas 5. Reconstrución de argumentaciones xudiciais
III. LÓXICA DEDUCTIVA	1. Validez e forma lóxica 2. Argumentos deductivos simples 2.1 O modus ponens 2.2 O modus tollens 2.3 O argumento hipotético 2.4 O argumento disyuntivo 2.5 O dilema 3. Argumentos deductivos complexos 4. As cadeas deductivas 5. As formas válidas complexas 5.1 A redución ao absurdo 6. Silogismos
IV. LÓXICA INDUCTIVA	1. O ámbito da probabilidade 2. Que é un argumento inductivo? 3. Algunhas concepcións erróneas sobre a inducción 4. A forza inductiva dun argumento 5. Inducción e probabilidade e 6. Argumentos inductivos 7. As formas inductivas máis usuais na práctica xurídica 7.1 Inferencias por enumeración 7.2 A analogía 7.3 A abducción
V. LÓXICA INFORMAL	1. As falacias na argumentación xurídica 2. Un modelo dialógico e normativo 2.1 Diálogo racional 2.2 Regras positivas e negativas 2.3 A carga da proba en debates orais 3. Falacias non formais 3.1 A apelación á autoridade 3.2 Os ataques persoais 4. Interrogatorios 4.1 Preguntas, contestaciones e respostas 4.2 Tipos de preguntas 4.3 Orzamentos, preguntas e falacias 4.4 Avaliación de interrogatorios

VI. TEORÍAS DA ARGUMENTACIÓN

1. As teorías da argumentación jurídica contemporáneas
2. Principios constitucionais e argumentación jurídica
3. Modelos descriptivos e normativos
 - 3.1 A teoría de Aarnio
 - 3.2 A teoría de Alexy
 - 3.3 A teoría de MacCormick
 - 3.4 A teoría de Toulmin
4. A retórica
 - 4.1 Tópica e retórica
 - 4.2 Perelman e a nova retórica

VII. TEORÍAS DA INTERPRETACIÓN

1. Que é interpretar?
2. Interpretación e significado
3. As teorías contemporáneas da interpretación jurídica
 - 3.1 A posición de Kelsen
 - 3.2 A posición de Ross
 - 3.3 A posición de Hart
 - 3.4 A posición de Dworkin
4. Interpretación e dogmática jurídica
5. Interpretación e aplicación do dereito
6. Interpretación e argumentación
 - 6.1 Argumentos interpretativos

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	15	22.5	37.5
Presentacións/exposicións	3	14.7	17.7
Sesión maxistral	26	46.8	72.8
Outras	2	15	17
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	5	0	5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas de laboratorio	Formulación e realización de actividades de carácter práctico.
Presentacións/exposicións	Preparación en pequenos grupos dun tema e exposición oral.
Sesión maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais dirixida aos estudantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Presentacións/exposicións	Resolución de dúbidas teóricas e prácticas.
Prácticas de laboratorio	Resolución de dúbidas teóricas e prácticas.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Presentacións/exposicións	Avaliación do estudo intensivo de determinados temas, discusión, participación e elaboración de documentos e conclusións.	Hasta 10	
Outras	Proba obxectiva que poderá consistir na realización dunha pregunta longa, de varias preguntas curtas ou nunha proba tipo test.	Hasta 70	
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Probas de avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos. Os alumnos deberán resolver as actividades formuladas, aplicando os contidos teóricos e prácticos da materia.	Hasta 20	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Os alumnos que non poidan participar na avaliación continua -ou que haxan desaprobado- teñen dereito a un exame teórico-

práctico co que poden obter o 100 % da cualificación. Dita proba obxectiva constará dunha parte escrita e unha parte oral. O mesmos aplicaranse ao exame de fin de carreira.

Os días e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de exames aprobado pola Xunta de Facultade da Facultade de Dereito para o curso 2015-16.

Bibliografía. Fontes de información

Alchourrón, C. y Bulygin, E., **Análisis lógico y derecho**, CEC,
Bonorino Ramírez, Pablo Raúl, **Argumentación en debates**, SPUV,
Bonorino Ramírez, Pablo Raúl, **Introducción a la lógica jurídica**, Ediciones Suárez,
Bonorino Ramírez, Pablo Raúl, **El imperio de la interpretación**, Dykinson,
Bonorino Ramírez, Pablo Raúl (ed.), **Razonamiento jurídico y administración de justicia**, Bubok,
Alchourrón, C. y Bulygin, E., **Introducción a la metodología de las ciencias jurídicas y sociales**, Astrea,
Atienza, Manuel, **Las razones del derecho**, CEC,
García Amado, Juan Antonio, **El derecho y sus circunstancias. Nuevos ensayos de filosofía jurídica**, Universidad del Externado,
Feteris, Evelin, **Fundamentos de la argumentación jurídica. Revisión de las teorías sobre la justificación de las decisiones judiciales**, Universidad del Externado,
Copi, Irving M., y Cohen, Carl, **Introducción a la lógica**, Limusa,
Lifante Vidal, Isabel, **La interpretación jurídica en la teoría del derecho contemporánea**, CEC,
Marmor, Andrei, **Interpretación y teoría del derecho**, Gedisa,
Aarnio, Aulis, **Lo racional como razonable. Un tratado sobre la justificación jurídica**, CEC,
Hernández Marín, Rafael, **Interpretación, subsunción y aplicación del derecho**, Marcial Pons,
Iturralde Sesma, Victoria, **Aplicación del derecho y justificación de la decisión judicial**, Tirant lo Blanch,
Vernengo, Roberto, **La interpretación literal de la ley**, Abeledo-Perrot,
Gimeno Presa, María Concepción, **Interpretación y derecho. Análisis de la obra de Riccardo Guastini**, Universidad del Externado,
Guastini, Riccardo, **Distinguiendo. Estudios de teoría y metateoría del derecho**, Gedisa,
Alexy, Robert, **Teoría de la argumentación jurídica. La teoría del discurso racional como teoría de la fundamentación jurídica**, CEC,
Rodríguez Boente, Sonia, **La justificación de las decisiones judiciales. El artículo 120.3 de la Constitución Española**, SPUSC,
Perelman, Chaim, **Tratado de la argumentación. La Nueva Retórica**, Gredos,
Atienza, Manuel, **Tratado de argumentación jurídica**, Trotta,
Gascón Abellán, Marina, **Argumentación jurídica**, Tirant lo Blanch,

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dereito de defensa da competencia				
Materia	Dereito de defensa da competencia			
Código	003G080V01902			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición				
Departamento	Dereito privado Dereito público			
Coordinador/a	Tobio Rivas, Ana María Orban Moreno, José Manuel			
Profesorado	Orban Moreno, José Manuel Tobio Rivas, Ana María			
Correo-e	orban@uvigo.es atobio@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias	
Código	
C1	Coñecer as principais institucións xurídicas
C2	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais
C7	Coñecer as estruturas sociopolíticas do ámbito nacional e internacional
C12	Ser quen de manexar fontes xurídicas
C13	Ser quen de interpretar e analizar criticamente o ordenamento xurídico

Resultados de aprendizaxe	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecer as principais institucións xurídicas	C1
Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais	C2
Coñecer as estruturas sociopolíticas do ámbito nacional e internacional	C7
Ser quen de manexar fontes xurídicas	C12
Ser quen de interpretar e analizar criticamente o ordenamento xurídico	C13
Capacidade de aprender	
Aplicar pensamento crítico, lóxico e creativo	
Traballar desde unha perspectiva comparada, manexando información comparada	

Contidos	
Tema	
BLOQUE I: DEREITO PRIVADO DA LIBRE COMPETENCIA	I. FUNDAMENTOS DO DEREITO DA LIBRE COMPETENCIA.
	II. REGULACIÓN DA LIBRE COMPETENCIA: DEREITO ESPAÑOL E COMUNITARIO
	III. CONDUTAS PROHIBIDAS
	1. Condutas colusorias
	2. Abuso de posición dominante
	3. Falseamento da libre competencia por actos desleais
	4. Excepcións ás condutas prohibidas
	5. Consecuencias civís. Aplicación xudicial privada do Dereito da libre competencia
	IV. CONDUTAS CONTROLADAS
	1. Concentracións económicas
	2. Axudas públicas

BLOQUE II: DEREITO PÚBLICO DA COMPETENCIA

I. A DEFENSA DA COMPETENCIA COMO MANIFESTACIÓN DA CHAMADA ORDE PÚBLICA ECONÓMICA.

II. A REGULACIÓN DA LIBRE COMPETENCIA: DEREITO COMUNITARIO E ORDENAMIENTO ESPAÑOL.

III. A ORGANIZACIÓN ADMINISTRATIVA DA COMPETENCIA.

1. Aspectos xerais e competenciales.
2. A Comisión Nacional dos Mercados e da Competencia
3. A organización autonómica
4. A resolución dos conflitos que se susciten entre o ámbito de actuación dos órganos estatais e autonómicos de defensa da competencia

IV. PROCEDEMENTO NACIONAL

1. Disposicións xerais
2. Procedemento sancionador
3. Procedemento de control de concentracións económicas
4. Procedemento de control de axudas ilegais

V. REXIME SANCIONADOR

VI. REFERENCIA AO PROCEDEMENTO E SANCIÓN NO DEREITO COMUNITARIO.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	26	26	52
Estudo de casos/análises de situacións	26	39	65
Probas de resposta curta	2	31	33

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	O profesor procederá á exposición dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e directrices de traballo.
Estudo de casos/análises de situacións	Análise dun feito, ou suceso real ou adaptado, coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvolo, xerar hipótese, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, e adestrarse en procedementos alternativos de solución.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos/análises de situacións	De modo permanente o profesor tratará de orientar e motivar aos alumnos no proceso de aprendizaxe. O profesor manterá entrevistas cos alumnos para asesoralos nas actividades de aprendizaxe que se propoñan. Así favorecerase o análise de feitos, casos prácticos ou sucesos reais, coa finalidade de coñecelos, interpretalos, resolvelos, completar coñecementos, e incluso adestrarse en procedementos alternativos de solución.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Sesión maxistral	Asistencia y participación activa	5	
Estudo de casos/análises de situacións	Plantearánse situacións ou problemáticas xa dadas, ou que poidan darse, partindo dos diferentes factores involucrados, o análisis dos antecedentes, condicións ... Tendráse en conta os plantexamentos, interpretacións e razonamentos que se poñan de manifesto no desenrolo dos casos prácticos.	25	
Probas de resposta curta	Todos os alumnos, con independencia do sistema polo que se opte (avaliación continua ou non), deberán realizar unha proba obxectiva sobre os contidos da materia. Inclúiránse preguntas directas sobre aspectos concretos. Os alumnos deben responder de maneira directa e breve en base aos coñecementos que teñen sobre a materia.	70	

Outros comentarios sobre a Avaliación

O inicio do curso, os alumnos deberán manifestar a súa intención -ou non- de acollerse ó sistema de avaliación continua. A tal fin, os profesores da materia proporcionaranlles un documento que aqueles deberán cubrir e asinar.

Primeira oportunidade de examen (convocatoria de Xaneiro)

A.- O **alumno que se acolla ó sistema de avaliación continua** deberá asistir regularmente ás clases presenciais e será evaluado conforme os criterios que se han indicado mais arriba (asistencia, estudo/resolución de casos -30% da calificación- e proba final obxectiva -70%-). Estes alumnos nunca serán avaliados mediante un exame final que represente o 100% da calificación da materia.

B.- O **alumno/a que non cubra e asine o documento presentado polos profesores da materia, o inicio do curso, non terán dereito a ser avaliados segundo o sistema de avaliación continua**. Por tanto, estes alumnos deberán someterse a una proba final obxectiva (exame final) que representará o 100% da súa calificación final.

Segunda oportunidade de examen (convocatoria de Xullo)

No exame da convocatoria de Xullo só se realizará unha proba final obxectiva, e a súa valoración dependerá de si o alumno se acolleu ó sistema de avaliación continua (70% da calificación final), ou non (100% da súa calificación).

Así, ós alumnos que se sometan ó sistema de avaliación continua, conservaráselle a nota de dito sistema. Isto é, se o alumno non superase a materia na convocatoria de Xaneiro (primeira oportunidade de exame), non perdería a calificación obtida ó longo do proceso de avaliación, xa que se lle conservaría dita calificación.

Nembargantes, se o alumno non aprobase a materia nos citados exames do curso académico (Xaneiro ou Xullo), pasando a outro curso académico diferente, tería que, obrigatoriamente, someterse de novamente ó proceso de avaliación continua e realizar a proba final obxectiva. Quere porse de manifesto que as calificacións obtidas no proceso de avaliación continua non se gardan dun curso académico para outro.

Convocatoria de Fin de Carreira:

No exame da convocatoria de Fin de Carreira só se realizará unha proba final obxectiva, cuxa valoración será o 100% da cualificación final.

* DATAS DAS PROBAS DE EVALUACIÓN: As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2015-16.

Bibliografía. Fontes de información

- BELLO MARTÍN-CRESPO, M^a. P. / HERNÁNDEZ RODRÍGUEZ, F. (Coords.), **Derecho de la libre competencia comunitario y español**, 2009, Aranzadi-Thomson,
- BENEYTO, J. M^a / MAÍLLO, J. (Dirs.), **La nueva Ley de Defensa de la Competencia: análisis y comentarios**, 2009, Bosch,
- GARCÍA-CRUCES, J. A. (Dir.), **Tratado de Derecho de la competencia y de la publicidad**, 2014, Tirant lo Blanch,
- LOMA-OSORIO LERENA, D., (Coord.), **Tratado de Derecho de la competencia**, 2013, Aranzadi-Thomson Reuters,
- MASSAGUER, J. / FOLGUERA, J. / SALA ARQUER, J.M. / GUTIÉRREZ, A. (Dirs.), **Comentario a la Ley de Defensa de la Competencia**, 3^a ed., 2012, Civitas-Thomson,
- ODRIOZOLA, M. (Dir.) / IRISSARY, B. (Coord.), **Derecho español de la competencia: comentarios a la Ley 15/2007, Real Decreto 261/2008 y Ley 1/2002**, 2008, Bosch,
- ORTIZ BLANCO, L. / MAÍLLO GONZÁLEZ-ORÚS, J. / IBÁÑEZ COLOMO, P. / LAMADRID DE PABLO, A., **Manual de Derecho de la competencia**, 2008, Tecnos,
- PAREJO ALFONSO, L. / PALOMAR OLMEDA, A. (Dirs.), **Derecho de la Competencia. Estudios sobre la Ley 15/2007, de 3 de julio, de Defensa de la Competencia**, 2008, La Ley,
- SORIANO GARCÍA, J. E., **La defensa de la competencia en España**, 2007, Iustel,
- BERCOVITZ RODRIGUEZ-CANO, A., **Apuntes del Derecho Mercantil**, última edición, Aranzadi-Thomson,
- BERCOVITZ RODRIGUEZ-CANO, A. (Dir.), **Derecho de la Competencia y Propiedad Industrial en la Unión Europea**, 2007, Aranzadi-Thomson,
- BROSETA PONT, M. / MARTINEZ SANZ, F., **Manual de Derecho Mercantil, Tomo I**, última edición, Tecnos,
- JIMENEZ SANCHEZ, G. J. / DÍAZ MORENO, A., (Coords.), **Derecho Mercantil, Volumen 2**, última edición, Marcial Pons,
- SÁNCHEZ CALERO, F. / SÁNCHEZ-CALERO GUILARTE, J., **Instituciones de Derecho Mercantil, Tomo I**, última edición, Aranzadi-Thomson Reuters,
- GUTIÉRREZ HERNÁNDEZ, A. / VIDAL MARTÍNEZ, P., **Legislación sobre Derecho de la competencia español y de la Unión Europea**, 2015, Aranzadi-Civitas,
- VARELA CARID, F. (Coord.), **Estudios sobre la nueva Ley de la Competencia. Análisis desde la perspectiva gallega**, 2010, Xunta de Galicia,

MUÑOZ MACHADO, S. y ESTEVE PARDO, J. (Dirs.), **Derecho de la regulación económica, Vol. I (Fundamentos e instituciones de la regulación)**, 2009, Iustel,

ARROYO APARICIO, A., **La aplicación descentralizada de los arts. 81 y 82 del Tratado CE según el Reglamento CE núm. 1/2003**, en **Estudios de Derecho de la competencia** (Coord. Font Galán, J. I. y Pino Abad, M.), 2005, pp. 249-272, Marcial Pons,

ARROYO APARICIO, A., **Capítulo IV: Procedimiento y sanciones para las prohibiciones de los artículos 81 y 82 TCE**, en **Derecho de la Competencia y Propiedad Industrial en la Unión Europea** (Dir. Bercovitz, A.), 2007, pp. 121-142, Aranzadi-Thomson,

COSCULLUELA MONTANER, L. y LÓPEZ BENÍTEZ, M., **Derecho público económico**, 2009, Iustel,

GUILLÉN CARAMÉS, J., **Libre competencia y Estado autonómico**, 2005, Marcial Pons,

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Dereito mercantil europeo/O03G080V01903

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dereito administrativo II/O03G080V01501

Dereito mercantil II/O03G080V01503

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dereito mercantil europeo				
Materia	Dereito mercantil europeo			
Código	003G080V01903			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición				
Departamento	Dereito privado			
Coordinador/a	Paula Pombar, Mercedes de			
Profesorado	Paula Pombar, Mercedes de			
Correo-e	mfdepaula@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O estudo da materia pretende aproximar ao alumno o coñecemento do Dereito europeo, e a súa aplicación as relacións xurídico-económicas transfronterizas nos Estados-membro, e súa influencia nos ordeamentos xurídicos nacionais tendente, sobor de todo, á armonización das legislacions internas.			

Competencias	
Código	
B2	Capacidade de aprender
B5	Capacidade para organizar e planificar
B6	Resolver problemas de forma eficaz
B8	Traballar de forma autónoma con iniciativa
B9	Traballar de forma cooperativa
B12	Comunicarse de xeito efectivo nun entorno de traballo (habilidades nas relacións interpersoais)
B13	Traballar desde unha perspectiva comparada, manexando información comparada
C3	Comprender o carácter unitario do ordenamento xurídico
C6	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
C8	Ser quen de argumentar xuridicamente
C10	Ser quen de aprehender sistematicamente o ordenamento xurídico
C11	Ser quen de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
C12	Ser quen de manexar fontes xurídicas
C13	Ser quen de interpretar e analizar criticamente o ordenamento xurídico

Resultados de aprendizaxe		
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Coñecer e comprender a normativa da Unión Europea referida a materia xurídico-mercantil nos diversos sectores económicos.	B2 B13	C3 C10 C13
Proceder con soltura no manexo das fontes xurídico-mercantís nos diversos sectores económicos.	B5	C12 C13
Proceder con soltura no manexo das fontes xurídico-comunitarias referidas os diversos sectores económicos.	B5	C6 C12 C13
Saber ser capaz de resolver problemas xurídicos relacionados coa materia obxecto de estudo, tanto de xeito individual como en equipo, participando e colaborando no estudo e resolución do caso.	B6 B8	C8 C11
SABER SER E ESTAR	B9 B12	

Contidos	
Tema	
1. ASPECTOS XERAIS DAS REPERCUSIONS DO DEREITO DA UNIÓN EUROPEA NO DEREITO MERCANTIL	1.1. O Dereito comunitario europeo e o Dereito mercantil 1.2. O Dereito mercantil comunitario. 1.3. Uniformización e armonización: o Dereito mercantil europeo 1.4. O galimatías europeo nos instrumentos xurídico-mercantís
2. MERCADO ÚNICO EUROPEO E LIBERDADES FUNDAMENTÁIS	2.1. Do mercado común o mercado interior. A libre circulación de mercancías. 2.2. As liberdades fundamentais e a súa interpretación polo TJUE 2.3. A liberdades fundamentais e o acervo comunitario

3. COMPETENCIA DESLEAL E PUBLICIDADE	3.1. Publicidade enganosa e publicidade comparativa 3.2. Prácticas comerciais desleais 3.3. Contratos negociados a distancia 3.4. Comercialización a distancia de servicios financeiros
4. PROPIEDAD INDUSTRIAL E INTELECTUAL: ARMONIZACIÓN E DEREITOS DE ÁMBITO COMUNITARIO	4.1. A regulación da Propiedade Intelectual na UE e a sua armonización 4.2. Protección das invencións. Patente, marca e diseño ou modelo comunitarios 4.3. Dereitos de autor e dereitos afíns no mercado interior
5. PROTECCIÓN DOS CONSUMIDORES	5.1. Política europea dos consumidores 5.2. Información dos consumidores. As Redes de información 5.3. Seguridade dos consumidores 5.4. Protección dos intereses económicos e xurídicos dos consumidores 5.5. Etiquetado e embalaxe dos productos
6. CONTRATOS	6.1. Principios do Dereito contractual europeo: hacia a unificación do Dereito privado europeo 6.2 Obligacions contractuais transfronterizas: lei aplicable 6.3. Validez e eficacia dos contratos
7. SOCIEDADES: ARMONIZACIÓN E SOCIEDADES DE DIMENSIÓN EUROPEA	7.1. O Dereito comunitario de sociedades e armonización do Dereito de sociedades 7.2. A Sociedade Anónima Europea -SE- 7.3. As agrupacions empresariais na UE. A A.I.E. 7.3. Economía social europea: Asociación Europea -AE- e Sociedade Cooperativa Europea - SCE-
8. SERVICIOS FINANCIEROS: BANCA, MERCADO DE VALORES, SEGUROS	8.1. Mercado único de servicios e servicios financeiros: marco general 8.2. Servicios financeiros: bancos 8.3. Servicios financeiros: mercado de valores mobiliarios 8.4. Servicios financeiros: seguros
9. DEREITO COMUNITARIO DA COMPETENCIA	9.1. A libre competencia 9.2. Disposicións aplicables as empresas 9.3. Disposicións aplicables as axudas estatais 9.4. Disposicións aplicables a sectores específicos
10. TRANSPORTES	10.1. Libre circulación de servicios e política europea de transportes 10.2. Mercado do transporte e rede transeuropea 10.3. A loxística do transporte de mercancías en Europa 10.4. Transporte de pasaxeiros. Medidas para a protección dos usuarios

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo de casos/análises de situacións	13	24	37
Traballos tutelados	2	26	28
Prácticas en aulas de informática	5	0	5
Sesión maxistral	30	48	78
Probas de resposta curta	1	1	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Estudo de casos/análises de situacións	PROBA NA QUE SE PRESENTA UN FEITO OU PROBLEMÁTICA, QUE O ALUMNO DEBE ANALIZAR, SINTETIZAR, RAZOAR EN DEREITO E RESOLVER
Traballos tutelados	O ESTUDANTE ELABORA DOCUMENTOS SOBOR DA MATERIA, INVESTIGACIONES, MEMORIAS, ENSAYOS, RESUMO DE LECTURAS E/OU PELÍCULAS, COA EXPOSICIÓN DOS SEUS RESULTADOS
Prácticas en aulas de informática	OBSERVACIÓN SISTEMÁTICA DO DESENVOLVEMENTO DO ALUMNO NO MANEXO E CONSULTA DAS BASES DE DATOS XURÍDICO-MERCANTÍS
Sesión maxistral	OBSERVACIÓN SISTEMÁTICA SOBOR DA ATITUDE E PARTICIPACIÓN DO ALUMNO NO DESENROLO DAS EXPLICACIONES TEÓRICAS, BASEADA NA ASISTENCIA A CLASE, FORMULACIÓN DE PREGUNTAS, COMENTARIOS, OBSERVACIONES E RESPUESTA A PREGUNTAS REALIZADAS DURANTE A MESMA

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
--------------	------------

Traballos tutelados A profesora atenderá, de forma individual ou en pequeno grupo, as necesidades e consultas do alumno relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Orientarase o alumno na búsqueda de documentación mercantil nas bases de datos xurídicas. Plantexarase problemas e/ou exercicios relacionados coa materia, que o alumno debe analizar e resolver

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Estudo de casos/análises de situacións	Análise dun caso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, plantexar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticarlo e adiestrarse en procedimentos alternativos de solución	15	
Traballos tutelados	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobor da temática da materia, ou prepara resumos de lecturas, películas, conferencias, etc. Inclúe a búsqueda e recollida de información, lectura, visionado de cintas cinematográficas e manexo de bibliografía, redaccións...	20	
Prácticas en aulas de informática	Actividades dirixidas a adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia, a través das ferramentas informáticas	5	
Sesión maxistral	Atención e asimilación dos contidos da exposición pola profesora dos contidos da materia, bases teóricas e exercicios de valoración sobor da participación do alumno	20	
Probas de resposta curta	Preguntas directas sobor dun aspecto concreto, que o alumno debe responder de maneira directa e concisa, en base os coñecementos que ten obtidos de materia	40	

Outros comentarios sobre a Avaliación

O inicio de curso, os alumnos deberán manifestar a súa intención -ou non- de acollerse o sistema de avaliación continua.

Primeira oportunidade de exame (convocatoria de xaneiro).

A. **Os alumnos que se acollan ó sistema de avaliación continua** deberán asistir regularmente as clases presenciais (mínimo dun 80%). O sistema de avaliación continua esixirá, en todo caso, cumprir coa referida asistencia mínima e ademais, requirirá unha participación activa e regular nas explicacións, exposicións e actividades/exercicios propostos que, de forma eventual e aleatoria, poderán ser recollidos polo profesor. Estas actividades representarán un 55% da cualificación global. O 45% restante da cualificación virá determinado pola PROBA FINAL, que consistirá nunha única parte teórico-práctica coas características descritas.

B. **Os alumnos que non se acollan ó sistema de avaliación continua** deberán someterse a unha proba final obxectiva (exame final) que representará o 100% da súa calificación. Constará dunha parte teórica e unha parte práctica. A parte teórica representará o 60% do total da cualificación, e a parte práctica o 40% restante.

Segunda oportunidade de exame (convocatoria de xullo):

No exame da convocatoria de xullo os alumnos serán avaliados en base a unha única PROBA FINAL, que representará o 100% da cualificación global, e consistirá nunha parte teórica e unha parte práctica. A parte teórica representará o 60% do total, e a parte práctica o 40% restante.

FIN DE CARREIRA

No exame da convocatoria de fin de carreira a avaliación terá a mesma estrutura e os mesmos porcentaxes de valoración que na segunda oportunidade de exame (convocatoria de xullo).

DATAS DAS PROBAS DE AVALIACIÓN

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2015/2016

Bibliografía. Fontes de información

ILLESCAS ORTIZ, R., **DERECHO COMUNITARIO ECONÓMICO**, última edición,
PÉREZ CARRILLO, E.F., **ESTUDIOS DE DERECHO MERCANTIL EUROPEO**, última edición,

WEBGRAFÍA

- . COMISIÓN EUROPEA: ec.europa.eu/index_es.htm
- . PARLAMENTO EUROPEO: europarl.eu.int/home/default_es.htm
- . CONSEJO DE LA U.E.: ue.eu.int/showPage.ASP?lang=es
- . PORTAL DE DERECHO DE LA UNIÓN EUROPEA: eur-lex.europa.eu/
- . TRIBUNAL DE JUSTICIA DE CE: curia.eu.int/es/index.htm
- . DOUE : eurlex.europa.eu/JOIndex.do?ihmlang=es

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Dereito comunitario/O03G080V01701

Relacións internacionais, constitución e Unión Europea/O03G080V01904

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Dereito comunitario/O03G080V01701

Dereito de defensa da competencia/O03G080V01902

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dereito mercantil II/O03G080V01503

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Relacións internacionais, constitución e Unión Europea				
Materia	Relacións internacionais, constitución e Unión Europea			
Código	O03G080V01904			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Dereito público			
Coordinador/a	Sánchez Ramos, María Belén Mosquera Casero, Jose			
Profesorado	Mosquera Casero, Jose Sánchez Ramos, María Belén			
Correo-e	mosquera.casero@gmail.com bsanchez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Con esta asignatura pretendemos achegar ao alumno as relacións entre o Dereito interno e o Dereito da Unión Europea así como a participación da Unión Europea nas relacións internacionais a través, por exemplo, da celebración de Tratados internacionais ou o envío de Delegacións da Unión a terceiros países			

Competencias	
Código	
B1	Capacidade de síntese e análise
B2	Capacidade de aprender
B5	Capacidade para organizar e planificar
B9	Traballar de forma cooperativa
B11	Comportarse de forma ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional
B12	Comunicarse de xeito efectivo nun entorno de traballo (habilidades nas relacións interpersoais)
B13	Traballar desde unha perspectiva comparada, manexando información comparada
C1	Coñecer as principais institucións xurídicas
C2	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais
C6	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
C7	Coñecer as estruturas sociopolíticas do ámbito nacional e internacional
C8	Ser quen de argumentar xuridicamente
C11	Ser quen de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
C13	Ser quen de interpretar e analizar criticamente o ordenamento xurídico
C15	Ser quen de manexar a oratoria xurídica

Resultados de aprendizaxe	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecer as principais institucións xurídicas	C1
Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais	C2
	C6
Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual	C8
Ser quen de argumentar xuridicamente	
Ser quen de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica	
Capacidade de síntese e análise	B1
	B2
Capacidade de aprender	B5
	B9
Capacidade para organizar e planificar	
Traballar de forma cooperativa	

Coñecer as estruturas sociopolíticas do ámbito nacional e internacional

C7
C8
C11
C13
C15

Ser quen de argumentar xuridicamente

Ser quen de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar

Ser quen de interpretar e analizar criticamente o ordenamento xurídico

Ser quen de manexar a oratoria xurídica

Comprender o carácter unitario do ordenamento xurídico	C8
Comportarse de forma ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional	B11
Comunicarse de xeito efectivo nun entorno de traballo (habilidades nas relacións interpersoais)	B12
Traballar desde unha perspectiva comparada, manexando información comparada	B13

Contidos

Tema

BLOQUE I: Unión Europea e Constitución Española

TEMA 1: A natureza política da Unión Europea	1.Elementos estruturais 2.Nacemento e desenvolvemento 3.Características do modelo da UE
TEMA 2: O modelo federal de Unión Europea	1.O federalismo: cuestións fundamentais 2.Unión Europea: ¿un modelo federal?
TEMA 3: O sistema político-institucional da UE	1.Aspectos xerais 2.Os Grupos Políticos no Parlamento Europeo
TEMA 4: O proceso constituinte	1.Declaración de Laeken 2.O proceso da Constitución Europea
TEMA 5: O Dereito Constitucional europeo e a Constitución española de 1978	1.Cuestións xerais 2.Contidos,mutación e reforma constitucional. 3. Conflitos entre Constitución e Dereito orixinario 4. Conflito entre Constitución e norma de Dereito derivado 5. Conflitos entre norma da UE e lei posterior
TEMA 6: A Reforma institucional	1.Cuestións xerais 2.As reformas dos tratados orixinarios e o papel dos tribunais constitucionais
TEMA 7: A Unión Europea: unión de cidadáns e de Estados	1.Cuestións xerais 2.Cidadanía europea versus nacionalidade
BLOQUE II: Acción Exterior da Unión Europea	
TEMA 8: As peculiaridades da acción exterior da Unión Europea	1.Dos Tratados Constitutivos ao Tratado de Lisboa 2.A representación exterior da UE: Principais problemas
TEMA 9: A personalidade xurídico-internacional da Unión Europea	1.Nocións xerais sobre a personalidade xurídica internacional das Organizacións Internacionais. 2.A Personalidade Xurídica Internacional: de Roma a Lisboa 3.Principais manifestacións da subxetividade internacional
TEMA 10: Natureza e alcance das competencias da Unión Europea en materia de relacións exteriores	1. As competencias expresas 2.As competencias implícitas 3.. As competencias do art. 352 do Tratado de Funcionamento da Unión Europea
TEMA 11: A actividade convencional da Unión Europea	1.A competencia comunitaria para concluír tratados internacionais: interpretación xurisprudencial 2.O proceso de conclusión de Tratados 3.Tipoloxía de tratados internacionais concluídos pola Comunidade Europea.

TEMA 12: A participación da Unión Europea nas relacións diplomáticas	1.O Servizo Europeo de Acción Exterior 2.O dereito de legación pasivo A. Representación de países membros B.Representación de países non membros: base xurídica, procedemento de acreditación, funcións e estatuto xurídico. 3.O dereito de legación activo A.Fundamento xurídico para o exercicio do dereito de legación activo B.Procedemento de establecemento C.Funcións despregadas pola rede de delegacións da Unión D.O exercicio do Dereito de legación activo ante outrasOI 4. O establecemento de relacións a nivel administrativo 5.A representación comunitaria nas OI
TEMA 13: A participación da Unión Europea noutras Organizacións Internacionais	1.Problemas que suscita a participación da Unión Europea noutras OI 2.Estatuto de observador 3.Estatuto de membro 4.A Unión Europea e a Organización das Nacións Unidas 5.A Unión Europea e a FAO 6.A Unión Europea e o Consello de Europa 7. A Unión Europea na Organización Mundial do Comercio 8.A Unión Europea e o MERCOSUR.
TEMA 14: Dimensión exterior das políticas comunitarias	1.A Política Europea de Veciñanza 2.A PESC 3.O Espazo de Liberdade, Seguridade e Xustiza 4. Outras Políticas

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballos de aula	26	30	56
Sesión maxistral	26	55	81
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	3	0	3
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	10	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Traballos de aula	Os traballos da aula centraranse na realización de diversas actividades onde o principal protagonista é o alumno. As actividades consistirán, basicamente, na resolución de casos prácticos así como na exposición de traballos na aula
Sesión maxistral	Nas sesións maxistrais, presentarase e explicará ao alumno os aspectos principais e fundamentais da disciplina

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	O alumno debe seguir utilizando a tutoría individualizada para a resolución das dúbidas que se lle expoñan.
Traballos de aula	O alumno debe seguir utilizando a tutoría individualizada para a resolución das dúbidas que se lle expoñan.

Avaliación				
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Os coñecementos adquiridos na sesión maxistral serán avaliados mediante unha proba escrita na que se exporán cuestións de desenvolvemento. As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias serán as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2015-2016	80	B1 B2	C1 C2 C6 C7 C8 C11 C13
Resolución de problemas e/ou exercicios	O traballo da aula valorarase en atención a dous criterios: por unha banda, os casos prácticos e traballos que sexan obxecto de exposición na aula, así como, por outra banda, mediante os traballos que deberán ser entregados ao profesor	20	B11 B12 B13	C1 C2 C13 C15

Outros comentarios sobre a Avaliación

A impartición desta materia é responsabilidade de dúas áreas de coñecemento: Dereito Constitucional e Dereito Internacional Público

-A área de Dereito Constitucional impartirá os temas 1-7 (Bloque I) durante a primeira metade do primeiro cuadrimestre.

-A área de Dereito Internacional Público impartirá os temas 8-14 (Bloque II) durante a segunda metade do primeiro cuadrimestre.

En canto á avaliación final, cada unha das áreas de coñecemento que participan na materia terá un peso proporcional á súa carga docente, é dicir, Dereito Constitucional 50% e Dereito Internacional Público 50%. Cada área de coñecemento, á hora de determinar a súa nota, farao de seguindo o establecido no apartado relativo á avaliación é dicir : 20% da nota mediante resolución de problemas ou exercicios e 80% preguntas de desenvolvemento.

En relación á proba de desenvolvemento, esta constará de dous partes, unha por cada área de coñecemento. Cada parte farase en follas independentes, para que cada profesor poida corrixir o seu parte. Os alumnos que sigan o modelo avaliación continúa sóo realizarán un examen teórico. O mesmo sistema aplicase na segunda oportunidade (convocatoria de xullo)

Para superar a materia é necesario obter un mínimo de 50% en cada parte.

Os alumnos que non se someta á avaliación continúa , a proba a realizar constará de dous partes: a realización dunha proba escrita con cuestións de desenvolvemento así como a resolución dun caso práctico, exame que, en todo caso, representará o 100% da cualificación. Este sistema aplícase tamén a convocatoria "Fin de Carreira".

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias serán as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2015-2016

Bibliografía. Fontes de información

Mangas Martín, A; Liñán Nogueiras, D, **Instituciones y Derecho de la Unión Europea**, 2010,
Sobrinho Heredia, J.M, **Recopilación de textos internacionales y de la Unión Europea**, 2012,
Aldecoa Luzárraga, F (Coord), **La diplomacia común europea: el servicio europeo de acción exterior**, 2012,
Pérez de Nancrales, **La dimensión exterior del espacio de libertad, seguridad y justicia**, 2012,
Sánchez Ramos, B, **La Unión Europea y las relaciones diplomáticas**, 2004,
Sánchez Ramos, B en Sobrinho Heredia, J. M (dir) **Innovación y conocimiento, La representación exterior de la Unión Europea tras el Tratado de Lisboa: en busca de la unidad Eficacia y coherencia**, 2010,
Sánchez Ramos, B, **De las Delegaciones de la Comisión Europea a las Delegaciones de la Unión Europea ¿Qué novedades aporta Lisboa?**, 2012,
Pérez Bernárdez, C, **Las relaciones de la Unión Europea con Organizaciones Internacionales. Análisis jurídico de la práctica institucional**, 2007,
Sánchez, Víctor M, **Derecho de la Unión Europea**, 2010,
Roldán Barbero, J, **La nueva política de seguridad de la Unión Europea**, 2012,
López Castillo, A; Sáinz Arnáiz, A y Ferreres Comelia V, **Constitución y Constitución Europea: análisis de la Declaración del Tribunal Constitucional**, 2005,
Rubio Llorente, F, **La Constitución Española y el Tratado de Maastricht**, 1992,
Aragón Reyes, M, **La Constitución española y el TUE: La reforma de la constitución**,
Sánchez Ramos, B (dir), **La Unión Europea como actor global. Algunas cuestiones analizadas desde el Tratado de Lisboa**, 2013,

Kuijper, P.J; Wouters, J y otros, **The law of EU External Relations**, 2013,

Recoméndase a asistencia a aula cos Tratados da Unión Europea e a Constitución española

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Dereito comunitario/O03G080V01701

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dereito da nacionalidade e da estranxeiría				
Materia	Dereito da nacionalidade e da estranxeiría			
Código	003G080V01905			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición				
Departamento	Dereito privado			
Coordinador/a	Gonzalez Jerez, Jose Antonio			
Profesorado	Gonzalez Jerez, Jose Antonio			
Correo-e	jagonje@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia subdividese en dous grandes grupos de contidos, o Dereito da nacionalidade e o Dereito da estranxeiría.			

Competencias	
Código	
B1	Capacidade de síntese e análise
B2	Capacidade de aprender
B3	Capacidade de xestión da información
B6	Resolver problemas de forma eficaz
B13	Traballar desde unha perspectiva comparada, manexando información comparada

Resultados de aprendizaxe	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecer as principais institucións xurídicas	
Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais	
Apreciar a diversidade e a multiculturalidade	
Ser quen de argumentar xuridicamente	
Ser quen de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar	
Apreciar a diversidade e a multiculturalidade.	
Ser quen de manexar fontes xurídicas	
Ser quen de interpretar e analizar criticamente o ordenamento xurídico	
Ser quen de comprender e de redactar documentos xurídicos	
Capacidade de síntese e análise	B1
Capacidade de aprender	B2
Capacidade de xestión da información	B3
Resolver problemas de forma eficaz	B6
Traballar desde unha perspectiva comparada, manexando información comparada	B13

Contidos	
Tema	
LECCION 1: ADQUISICION DA NACIONALIDADE	1.- Supostos de adquisición da nacionalidade española. 2.- Efectos de adquisición da nacionalidade española.
LECCION 2: PERDA, RECUPERACIÓN e PROBA DA NACIONALIDADE	1.- Perda da nacionalidade española. 2.- Recuperación da nacionalidade española. 3.- Proba da nacionalidade española.
LECCION 3: A DOBRE NACIONALIDADE	1. A dobre nacionalidade xurídica. 2.- A dobre nacionalidade "de feito".
LECCION 4: FONTES DO DEREITO DE ESTRANXEIRÍA	1.- Fontes internas do Dereito de estranxeiría: A) A Constitución. B) A lei española, con especial referencia á lei de estranxeiría e o seu regulamento. 2.- Fontes internacionais sobre Dereito de estranxeiría, con especial referencia ao dereito comunitario.
LECCION 5: ENTRADA E SAÍDA DE ESTRANXEIROS/AS EN ESPAÑA	1.- Entrada de estranxeiros/as. 2.- Saída de estranxeiros/as.
LECCION 6: A PERMANENCIA DOS ESTRANXEIROS/AS EN ESPAÑA.	1.- A situación de estancia. 2.- Os distintos tipos residencia.

LECCION 7: O DEREITO DE REAGRUPACIÓN FAMILIAR.	1.- Réxime comunitario. 2.- Réxime xeral.
LECCIÓN 8: DEREITOS LABORAIS DOS ESTRANXEIROS EN ESPAÑA.	1.- Réxime xeral de traballo por conta propia e allea. 2.- Réximes especiais.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	24	24	48
Resolución de problemas e/ou exercicios	12	12	24
Probas de resposta curta	12	12	24
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	3	51	54

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	A atención personalizada ao alumno prestarase polos profesores no horario de tutorías fixado polo centro
Resolución de problemas e/ou exercicios	A atención personalizada ao alumno prestarase polos profesores no horario de tutorías fixado polo centro
Probas	Descrición
Probas de resposta curta	A atención personalizada ao alumno prestarase polos profesores no horario de tutorías fixado polo centro
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	A atención personalizada ao alumno prestarase polos profesores no horario de tutorías fixado polo centro

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante. Valórase a asistencia ás sesións maxistras (punto 1º infra)	10	B1 B2 B3 B6 B13
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problema e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral. Valórase a realización de controis prácticos (punto 2º infra)	20	B1 B2 B3 B6 B13
Probas de resposta curta	As que se refire o punto 3º infra. Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas directas sobre un aspecto concreto. Os alumnos deben responder de maneira directa e breve en base aos coñecementos que teñen sobre a materia.	50	B1 B2 B3 B6 B13
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	As que se refire o punto 2º infra. Probas para avaliación das competencias que inclúen preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta extensa.	20	B1 B2 B3 B6 B13

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. Valorarase a asistencia ás clases teóricas e prácticas, ata un 10% da calificación final. Para obter dita valoración é necesario acudir como mínimo ó 85% das mesmas.
- 2.- Realizaráse un máximo de dous controles teóricos e prácticos ó longo do curso, que conxuntamente, suporán o 40% da calificación final.
- 3.- Haberá asemade dous exames parciais longos que suporán o 50% da calificación total, sempre que se acade un mínimo de 2 puntos sobre 5 en cada un deles.
- 4.- Aqueles alumnos que non desexen, ou non poidan seguir o sistema de avaliación continua descrito, poderán presentarse a un exame final único teórico-práctico en todas as convocatorias que suporá o 100% da calificación (50% parte teórica, 50% parte práctica). Este sistema aplicarase tamén na convocatoria extraordinaria de fin de carreira, agás o alumnado que quera conservar a porcentaxe correspondente de avaliación continua (50%).

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2015-16

Bibliografía. Fontes de información

BIBLIOGRAFÍA.

- E. Ortega Martín, Manual práctico de Derecho de extranjería, Madrid, La Ley, última edición.
- E. Fernández Masiá, Nacionalidad y extranjería, Valencia, Tirant lo Blanch, última edición.
- T. Soler Cantalapiedra, Legislación sobre extranjeros, Madrid, Civitas, última edición.

O RESTO DOS MATERIAIS DOCENTES E DE TRABALLO PONRÁNSE A DISPOSICIÓN DO ALUMNADO NA PLATAFORMA TELEMÁTICA TEMA DA UNIVERSIDADE DE VIGO.

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Dereito civil III. Familia e sucesións/O03G080V01502

Dereito mercantil II/O03G080V01503

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Sistema xudicial español e proceso civil/O03G080V01504

Outros comentarios

Os contidos presentes no epígrafe correspondente desta guía desenvolven os descritores recolleitos na memoria do título de grao en Dereito, da forma seguinte:

- Atribución, adquisición e perda da nacionalidade (Lección 1 e 2)
- A proba da nacionalidade (Lección 2 epígrafe 3)
- A dobre nacionalidade (Lección 3)
- Réxime de entrada e permanencia dos estranxeiros (Leccións 5 e 6)
- Dereitos e deberes dos estranxeiros (leccións 7 e 8)
- Política europea de estranxeiría (Lección 4 epígrafe 2)
- A globalización e os seus desafíos (Lección 4 epígrafe 1)

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dereito de danos e responsabilidade civil**

Materia	Dereito de danos e responsabilidade civil			
Código	O03G080V01906			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Dereito privado			
Coordinador/a	de Franco Paz, Fernando			
Profesorado	de Franco Paz, Fernando			
Correo-e	ffranco@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Materia na que se aborda un estudo en profundidade da responsabilidade civil extracontractual, a través dos seus requisitos, e dos seus dous sistemas: o subxectivo ou por culpa, e o obxectivo ou por risco.			

Competencias

Código	
B1	Capacidade de síntese e análise
B2	Capacidade de aprender
B3	Capacidade de xestión da información
B4	Capacidade de adaptarse a novas situacións
B5	Capacidade para organizar e planificar
B6	Resolver problemas de forma eficaz
B7	Aplicar pensamento crítico, lóxico e creativo
B8	Traballar de forma autónoma con iniciativa
B9	Traballar de forma cooperativa
B10	Preocupación pola calidade
B11	Comportarse de forma ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional
B12	Comunicarse de xeito efectivo nun entorno de traballo (habilidades nas relacións interpersoais)
B13	Traballar desde unha perspectiva comparada, manexando información comparada

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Capacidade de síntese e análise	B1
Capacidade para aprender	B2
Capacidade de xestión da información	B3
Capacidade para adaptarse a novas situacións	B4
Capacidade para organizar e planificar	B5
Resolver problemas de forma efectiva	B6
Aplicar pensamento crítico, lóxico e creativo	B7
Traballar de forma autónoma con iniciativa	B8
Traballar de forma colaborativa	B9
Preocupación pola calidade	B10
Comportarse de forma ética e mostrar responsabilidade social como cidadán e como profesional	B11
Comunicarse de xeito efectivo nunha contorna de traballo (habilidades nas relacións *interpersonales)	B12
Traballar desde unha perspectiva comparada, manexando información comparada	B13
Coñecer as principais institucións xurídicas de Dereito civil	
Coñecer a función do Dereito civil como sistema regulador das relacións sociais	
Coñecer os principios e valores constitucionais	
Apreciar a diversidade e a multiculturalidade	
Coñecer as distintas manifestacións do Dereito civil na súa evolución histórica e na súa realidade actual	
Ser capaz de argumentar xurídicamente	
Ser capaz de aprehender sistemáticamente o ordenamento xurídico	
Ser capaz de identificar problemas xurídicos de Dereito civil e abordar a súa solución de modo interdisciplinar	
Ser capaz de manexar fontes xurídicas de Dereito civil	

Ser capaz de interpretar e analizar críticamente o ordenamiento xurídico

Ser capaz de comprender e redactar documentos xurídicos

Ser capaz de manexar a oratoria xurídica

Ser capaz de negociar e mediar

Contidos

Tema

Tema I: O acto ilícito como fonte de obrigacións. Responsabilidade contractual e responsabilidade extracontractual. Sistemas de responsabilidade extracontractual.

Tema II: Presupostos da responsabilidade (*)
extracontractual: acción ou omisión, dano e nexos causal. A reparación do dano: exercicio da acción.

Tema III: Responsabilidade extracontractual por feitos alleos: fundamento. Os supostos do artigo 1.903 do Código civil. Responsabilidade extracontractual por danos causados por animais e cousas.

Tema IV: Responsabilidade extracontractual obxectiva imposta legalmente. Ámbitos: circulación de vehículos de motor; navegación aérea; danos nucleares.

Tema V: Responsabilidade extracontractual obxectiva imposta legalmente. Ámbitos: consumidores e usuarios; produtos defectuosos; edificación; danos ao medio ambiente.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	35	35	70
Estudo de casos/análises de situacións	17	13	30
Probas de resposta curta	1	49	50

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo.
Estudo de casos/análises de situacións	Análise dun feito, problema ou caso real, coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, e xerar hipótese.

Atención personalizada

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Estudo de casos/análises de situacións	Formulación dunha situación ou problemática xa dada ou que pode darse, partindo dos diferentes factores involucrados, o análise dos antecedentes, condicións, etc.	20	
Probas de resposta curta	Formulación de preguntas que abarcarán todo o contido da asignatura, e cúa resposta terá que consistir nunha ou varias palabras, o unha ou dúas frases.	80	

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumno que non se acolla á avaliación continua poderá facer un exame final no que se lle formularán, en relación cos contidos da materia, preguntas de resposta curta, e a resolución dun caso práctico.

O sistema de avaliación na segunda edición será o seguinte: o alumno que se acolleu á avaliación continua, ha de realizar unha proba de resposta curta, conservando a cualificación dos casos prácticos obtida durante o cuadrimestre; o alumno que non se acoller á avaliación continua, ha de realizar unha proba de resposta curta, resolver un caso práctico. Os exames celebraranse segundo o calendario de exames aprobado pola Xunta de Facultade.

Bibliografía. Fuentes de información

ALBALADEJO, M., **Derecho civil, t. III, vol. II**, Última edición,

DÍEZ-PICAZO, L./GULLÓN, A., **Sistema de Derecho civil, vol. III**, Última edición,

REGLERO CAMPOS, L. F., y otros, **Lecciones de responsabilidad civil**, Última edición,

ROCA i TRÍAS, E., **Derecho de daños: textos y materiales**, Última edición,

SANTOS BRIZ, J., **La responsabilidad civil**, Última edición,

YZQUIERDO TOLSADA, M., **Sistema de responsabilidad civil contractual y extracontractual**, Última edición,

Recomendacións

Materias que se recomienda ter cursado previamente

(*)/

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dereito penitenciario e penoloxía				
Materia	Dereito penitenciario e penoloxía			
Código	003G080V01907			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición				
Departamento	Dereito público			
Coordinador/a	Arias Carral, Manuel			
Profesorado	Arias Carral, Manuel Lago Calvo, Francisco José			
Correo-e	arias@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A asignatura de Dereito Penitenciario e Penoloxía ofértase como optativa no Grao de Dereito, ten unha relación moi estreita coa Parte Xeral de Dereito Penal por regular a pena privativa de liberdade, unha das máis importantes do sistema de penas español. O contido específico e o estudo da execución da pena privativa de liberdade, en particular os dereitos afectados pola privación de Liberdade, e as consecuencias xurídicas do encarceramento.			

Competencias	
Código	
C1	Coñecer as principais institucións xurídicas
C2	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais
C6	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
C8	Ser quen de argumentar xuridicamente
C10	Ser quen de aprehender sistematicamente o ordenamento xurídico
C11	Ser quen de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
C12	Ser quen de manexar fontes xurídicas
C13	Ser quen de interpretar e analizar criticamente o ordenamento xurídico
C15	Ser quen de manexar a oratoria xurídica
C18	Ser quen de negociar e mediar

Resultados de aprendizaxe	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecer as principais institucións xurídicas	C1
Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais	C2
Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual	C6
Ser quen de argumentar xuridicamente	C8
Ser quen de aprehender sistematicamente o ordenamento xurídico	C10
Ser quen de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar	C11
Ser quen de manexar fontes xurídicas	C12
Ser quen de interpretar e analizar criticamente o ordenamento xurídico	C13
Ser quen de manexar a oratoria xurídica	C15
Ser quen de negociar e mediar	C18
Capacidade de síntese e análise	
Capacidade de xestión da información	
Resolver problemas de forma eficaz	
Aplicar pensamento crítico, lóxico e creativo	
Traballar de forma autónoma con iniciativa	
Comunicarse de xeito efectivo nun entorno de traballo (habilidades nas relacións interpersoais)	

Contidos	
Tema	
1. CONCEPTO DE DEREITO PENAL	1. Dereito Penal obxetivos: conceptos formal e material 2. Potestade punitiva (o denominado "Dereito Penal Subjetivo") Fundamento e límites do ius puniendi 3. A pena como última ratio

2. PENA: A SÚA EXISTENCIA UNIVERSAL	1. Concepto e caracteres 2. Prevención especial e prevención xeral 3. Outros fines da pena: a finalidade de retribución 4. A defensa da sociedade
3. A INDIVIDUALIZACIÓN PENAL	1. A individualización lexislativa 2. A individualización xudicial 3. A individualización penitenciaria 4. A individualización en liberdade: individualización postpenitenciaria
4. CONCEPTO DE PENOLOXÍA E DEREITO PENITENCIARIO	1. Concepto de Penoloxía e Dereito Penitenciario 2. Dereito de execución penal 3. O chamado Dereito Penitenciario 4. Razóns que xustifican un código de execución penal
5. A PRISIÓN	1. Orixe históricos 2. Howard e os primeiros sistemas penitenciarios
6. A PRISIÓN EN ESPAÑA	1. Primeiras disposicións 2. A reforma da II República 3. Dos Reglamentos a reforma penitenciaria de 1979
7. A PENA DE MORTE	1. Historia e Dereito comaporado 2. España dende a Codificación a Constitución de 1978 3. Argumentos a favor e en contra
8. CLASES DE PENAS	1. Clases de pena pola súa natureza e duración: A pena capital 2. As penas corporais 3. As penas privativas de liberdade 4. As penas privativas de outros dereitos 5. A multa 6. Penas: a) graves e leves b) principios e accesorias 7. A aplicación das penas, pena indeterminada
9. OS SUSTITUIVOS PENAI	1. Os substitutivos penais: condena ou remisión condicional 2. Suspensión do fallo ou probation 3. Amonestación con reserva de pena e abstención ou reserva de pena 4. Substitución por outra pena ou medida 5. A expulsión do cidadán extranxeiro 6. Traballo en beneficio da comunidade 7. Liberdade condicional e suspensión do resto da pena 8. Redención de penas polo traballo 9. Beneficios penitenciarios de acortamento ou suspensión 10. Asistencia, control e cargas durante a proba. 11. O sistema do código penal
10. SISTEMA PENITENCIARIO VIXENTE EN ESPAÑA	1. Principios constitucionais en materia penitenciaria 2. Ley Orgánica Xeral Penitenciaria e Regramento Penitenciario
11. O DEREITO PENITENCIARIO	1. O Dereito Penitenciario: concepto e natureza 2. A normativa penitenciaria vixente 3. Principios e jurisprudencia constitucional en materia penitenciaria 4. A regulación supranacional en materia penitenciaria
12. A SITUACIÓN DAS PRISIÓN EN ESPAÑA	1. Datos estadísticos 2. Problemática Políticocriminal
13. A RELACIÓN XURÍDICO-PENITENCIARIA	1. A relación jurídica-penitenciaria: natureza e fundamento 2. Dereitos dos internos: clases e límites 3. Sistema de protección e réxime de garantías 4. Deberes dos internos
14. PRESTACIÓNS DA ADMINISTRACIÓN PENITENCIARIA	1. Asistencia sanitaria 2. Hixiene e alimentación 3. Asistencia relixiosa 4. A acción social penitenciaria
15. OS CENTROS PENITENCIARIOS	1. Estrutura e clases 2. Réxime dos diferentes centros penitenciarios 3. Especial referencia ó réxime de preventivos
16. O RÉXIME PENITENCIARIO	1. O ingreso 2. As relacións co exterior: comunicacións e visitas 3. O réxime ordinario 4. O réxime cerrado 5. A seguridade dos centros penitenciarios: interior e exterior 6. Os medios coercitivos
17. O TRATAMENTO PENITENCIARIO	1. Concepto e fines 2. Principios inspiradores 3. A clasificación en grados 4. O principio de individualización científica 5. A central de observación

18. DEREITO Ó TRABALLO	1. A relación laboral penitenciaria 2. Sistema de organización e adxudicación de postos 3. O organismo autónomo de traballo e formación para o emprego
19. OS PERMISOS DE SALIDA	1. Clases, duración e requisitos 2. Procedemento de concesión
20. O RÉXIME DISCIPLINARIO	1. Clasificación das faltas e determinación das sancións 2. Procedimento sancionador 3. Executoriedade 4. Prescripción e cancelación
21. O MODELO ORGANIZATIVO PENITENCIARIO	1. Órganos colexiados: composición e funcións 2. Órganos unipersoais
22. O CONTROL XURISDICCIONAL DA ADMINISTRACIÓN PENITENCIARIA	1. Os xuíces de vixilancia penitenciaria: organización e funcións 2. Sistemas de recursos 3. Procedimento
23. A LIBERDADE CONDICIONAL	1. A liberdade condicional: natureza 2. Requisitos 3. Supostos especiais 4. Revocación

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas e/ou exercicios	17	27	44
Sesión maxistral	35	70	105
Probas de tipo test	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	O alumnado será atendido nos horarios de tutorías publicados na web do centro
Resolución de problemas e/ou exercicios	O alumnado será atendido nos horarios de tutorías publicados na web do centro

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.	50	
Probas de tipo test	Preguntas formuladas sobre o programa da materia	50	

Outros comentarios sobre a Avaliación

1.ª oportunidade de exame (maio):

O alumno que queira acollerse ao sistema de avaliación continua deberá manifestar a súa vontade neste sentido asinando un documento que se lle presentará a tal efecto nas primeiras semanas de clase por parte do profesor.

O alumno que non se acolla á avaliación continua terá dereito a un exame final (na data e lugar aprobados pola Xunta de Facultade) que constará dunha pregunta de desenvolvemento e 20 preguntas tipo test con catro alternativas e unha correcta, no que haberá que responder correctamente polo menos a 15 preguntas. Este exame representará o 100% da cualificación.

2.ª oportunidade de exame (xullo):

Para todos os alumnos consistirá nun exame final (na data e lugar aprobados pola Xunta de Facultade) que constará dunha pregunta de desenvolvemento e 20 preguntas tipo test con catro alternativas e unha correcta, no que haberá que responder correctamente polo menos a 15 preguntas. Este exame representará o 100% da cualificación.

Convocatoria fin de carreira:

O alumno que se matricule na convocatoria de fin de carreira desta materia será avaliado conforme a un exame (na data e lugar aprobados pola Xunta de Facultade) que constará dunha pregunta de desenvolvemento e 20 preguntas tipo test con catro alternativas e unha correcta, no que haberá que responder correctamente polo menos a 15 preguntas. Este exame representará o 100% da cualificación.

Bibliografía. Fontes de información

- Leccións de Dereito Penitenciario. Ed. Comares. Rodríguez Alonso, A.
- A Mediación penal e penitenciaria. Ed. Colex. 2012. Ríos Martín, J.C. (coord.)
- Curso de Dereito Penal. Parte Xeral. Ed. Universitas 1996. Luzón Peña, Diego Manuel.
- Lexislación penitenciaria.

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Dereito penal e procesual de menores/O03G080V01908

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dereito penal e procesual de menores				
Materia	Dereito penal e procesual de menores			
Código	003G080V01908			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dereito público			
Coordinador/a	Arias Carral, Manuel Martínez García, Mirian			
Profesorado	Arias Carral, Manuel Martínez García, Mirian			
Correo-e	arias@uvigo.es miry@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Nesta materia abordaranse cuestións relativas ao Dereito penal e procesual de Menores a partir do estudo promenorizado da Lei Orgánica de Responsabilidade Penal do Menor			

Competencias	
Código	
B1	Capacidade de síntese e análise
B2	Capacidade de aprender
B3	Capacidade de xestión da información
B4	Capacidade de adaptarse a novas situacións
B5	Capacidade para organizar e planificar
B6	Resolver problemas de forma eficaz
B7	Aplicar pensamento crítico, lóxico e creativo
B8	Traballar de forma autónoma con iniciativa
B9	Traballar de forma cooperativa
B10	Preocupación pola calidade
B11	Comportarse de forma ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional
B12	Comunicarse de xeito efectivo nun entorno de traballo (habilidades nas relacións interpersoais)

Resultados de aprendizaxe	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecer as principais institucións xurídicas	
Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais	
Comprender o carácter unitario do ordenamento xurídico	
Coñecer os principios e valores constitucionais	
Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual	
Coñecer as estruturas sociopolíticas do ámbito nacional e internacional	
Ser quen de argumentar xuridicamente	
Capacidade de síntese e análise	B1
Capacidade de aprender	B2
Capacidade de xestión da información	B3
Capacidade de adaptarse a novas situacións	B4
Capacidade para organizar e planificar	B5
Resolver problemas de forma eficaz	B6
Aplicar pensamento crítico, lóxico e creativo	B7
Traballar de forma autónoma con iniciativa	B8
Traballar de forma cooperativa	B9
Preocupación pola calidade	B10
Comportarse de forma ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional	B11
Comunicarse de xeito efectivo nun entorno de traballo (habilidades nas relacións interpersoais)	B12

Contidos
Tema

1. Origen y evolución del Derecho penal de menores	1.1. Concepto y evolución 1.1.1. Derecho penal y Derecho penal del menor 1.1.2. Modelos de justicia juvenil 1.1.3. Concepto de menor y criterios para su determinación 1.1.4. Consideraciones criminológicas sobre jóvenes y menores en el ámbito de la delincuencia 1.1.4.1. Tipología de la delincuencia 1.1.4.2. Análisis estadístico y valoración 1.1.4.3. Valoración de la percepción social de la delincuencia juvenil 1.2. El Derecho penal de menores en el plano internacional 1.3. Origen y evolución del Derecho penal de menores en España 1.3.1. La Ley de Tribunales Tutelares de Menores de 1948 1.3.2. Precedentes inmediatos de la normativa actual: La Ley Orgánica 4/1992, de 5 de junio (Ley Orgánica Reguladora de la Competencia y Procedimiento de los Juzgados de Menores) 1.3.3. La normativa sobre menores en el Código Penal de 1995. 1.3.4. Ley Orgánica 5/2000 y sus posteriores reformas
2. Principios informadores y presupuestos básicos de aplicación de la LORPM	2.1. Principios informadores de la LORPM 2.1.1. Naturaleza penal/sancionadora-educativa 2.1.2. Vías de desjudicialización: conciliación y reparación 2.1.3. Sistema de garantías 2.1.4. Diferenciación de tramos a efectos procesales y sancionadores 2.2. Presupuestos básicos para la aplicación de la LORPM 2.2.1. Ámbito de aplicación 2.2.2. Bases de la responsabilidad de los menores
3. Las medidas y su ejecución en la LORPM	3.1. Consecuencias jurídico-penales: las medidas 3.1.1. Clases de medidas 3.1.2. Periodos de las medidas, criterios de elección y de imposición 3.1.3. Reglas generales de aplicación y duración de las medidas 3.1.4. Reglas especiales de aplicación y duración de las medidas 3.2. Principios y competencia en la ejecución de las medidas 3.2.1. Competencia judicial 3.2.2. Competencia administrativa 3.3. Reglas (generales) para la ejecución de las medidas 3.3.1. Liquidación de la medida y traslado del menor a un centro 3.3.2. Refundición de medidas impuestas 3.3.3. Expediente personal de la persona sometida a la aplicación de una medida 3.3.4. Informes sobre la ejecución 3.3.5. Quebrantamiento de la ejecución 3.3.6. Sustitución de las medidas 3.3.7. Presentación de recursos 3.3.8. Cumplimiento de la medida 3.4. Reglas para la ejecución de las medidas privativas de libertad 3.4.1. Centros para la ejecución de las medidas privativas de libertad 3.4.2. Principio de resocialización 3.4.3. Derechos de los menores internados 3.4.4. Deberes de los menores internados 3.4.5. Información y reclamación 3.4.6. Medidas de vigilancia y seguridad 3.4.7. Régimen disciplinario
4. Núcleo de la delincuencia juvenil	4.1. El acoso escolar 4.2. El fenómeno de las bandas juveniles 4.3. Los menores de edad y las nuevas tecnologías
5. Sujetos intervinientes en el proceso penal de menores	5.1. Juzgados de menores: competencia 5.2. Ministerio Fiscal 5.3. Policía Judicial 5.4. Equipo técnico 5.5. El menor. Intervención de abogado 5.7. La víctima y el perjudicado 5.8. Las Administraciones Públicas
6. Incoación del expediente y fase de instrucción	6.1. Incoación del expediente 6.2. Diligencias preliminares 6.3. La fase de instrucción 6.4. Conclusión del expediente de reforma
7. Medidas cautelares	7.1. Las medidas cautelares en la LORPM 7.2. Medidas cautelares personales 7.3. Medidas cautelares reales

8. Fase intermedia o de alegaciones	8.1. El sobreseimiento 8.2. Escrito de alegaciones 8.3. Escrito de alegaciones de la defensa 8.4. Conformidad 8.5. Otras decisiones del juez de menores
9. Fase de audiencia o de juicio oral. Sentencia y recursos	9.1. La comparecencia preliminar 9.2. Práctica de la prueba 9.3. Informes y última palabra 9.4. Sentencia y recursos

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	26	46.5	72.5
Sesión maxistral	26	46.5	72.5
Probas de tipo test	2	0	2
Outras	3	0	3
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.			

Metodoloxía docente	
	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral. Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución. Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma. O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción. Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense a través das TIC de maneira autónoma. Conferencias, charlas, exposicións, mesas redondas, debates... realizados por poñentes de prestixio, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante. Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo. Charla aberta entre un grupo de estudantes. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Dispoñibilidade do profesorado en horario de titorías debidamente publicado no centro
Sesión maxistral	Dispoñibilidade do profesorado en horario de titorías debidamente publicado no centro

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Probas de Haberá dúas probas de tipo test, cualificadas cada unha delas de 0 a 10 puntos. A tipo test nota media de ambas probas constituirá o 50% da cualificación final (o outro 50% corresponde ao exame final)	50
--	----

Cada unha delas farase na data establecida polo profesor da materia.

Consistirán en preguntas sobre a parte correspondente do temario, indicado polo profesor. Resultado do aprendizaxe: O coñecemento das especialidades do dereito penal e procesal de menores nas suas manifestaciones materiais e procedimentales

Outras EXAME FINAL:	50
---------------------	----

Consta de dúas partes: unha parte teórica (puntuada de 0 a 5 puntos) e unha parte práctica □ caso práctico- (puntuada de 0 a 5 puntos). A suma total de ambas partes deste exame final representa o 50% da cualificación total.

Parte teórica: constitúe unha parte do exame final. As preguntas que o alumno debe desenvolver, formularanse sobre o temario da materia.

Parte práctica: constitúe outra parte do exame final. Consistirá na resolución dun caso práctico.

As datas de celebración da proba serán as determinadas no calendario de exames aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2015/2016. Resultado do aprendizaxe: O coñecemento das especialidades do dereito penal e procesal de menores nas suas manifestaciones materiais e procedimentales

Outros comentarios sobre a Avaliación

Primeira oportunidade (maio).

Ao comezo do curso, o/a alumno/a deberá manifestar a súa vontade de acollerse ao sistema de avaliación continua. A tal fin, o profesor da materia proporcionarlle un documento que o/a alumno/a deberá cubrir e asinar.

A alumno/a que se acolla ao sistema de avaliación

continua, entregando o documento sinalado; será avaliado consonte aos criterios previamente establecidos (50% probas tipo test- 50% exame final) e non terá dereito a ser avaliado nesta oportunidade conforme a un exame final que represente o 100% da cualificación na materia.

O/A alumno/a que non cubra e entregue o devandito documento non terá dereito a ser avaliado conforme ao sistema de avaliación continua,

puidendo realizar nesta oportunidade un exame final; constitúe o 100% da cualificación na materia. O exame final consta de dúas partes: unha

parte teórica (puntuada de 0 a 5 puntos) e unha parte práctica -caso práctico- (puntuada de 0 a 5 puntos).

2. Segunda oportunidade (xullo). Consistirá para todos os alumnos nun exame final que suporá o 100% da cualificación na materia. O exame final consta de dúas partes: unha

parte teórica (puntuada de 0 a 5 puntos) e unha parte práctica -caso práctico- (puntuada de 0 a 5 puntos).

3. Fin de carreira:

Consistirá para todos os alumnos nun exame final que suporá o 100% da cualificación na materia. O exame final consta de dúas partes: unha

parte teórica (puntuada de 0 a 5 puntos) e unha parte práctica -caso práctico- (puntuada de 0 a 5 puntos).

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2015-16.

Bibliografía. Fontes de información

www.iustel.com,

Pérez Machío, Ana Isabel, **El tratamiento jurídico penal de los minore infractores**, Tirant lo Blach,

Martín López, M.ª Teresa, **Justicia con menores. Menores infractores y menores víctimas**, Servicio de Publicaciones de la Universidad de Castilla-La Mancha,

Cuello Contreras, Joaquín, **El nuevo Derecho penal de menores**, Civitas,

Mora Alarcón, José Antonio, **Derecho penal y procesal de menores (Doctrina, jurisprudencia y formularios)**, Tirant lo Blanch,

Ventas Sastre, Rosa, **Estudio de la minoría de edad desde una perspectiva penal, psicológica y criminológica**, Edersa,

Vázquez González, Carlos, **Derecho penal juvenil europeo**, Dykinson,

Vázquez González, Carlos, **Delincuencia juvenil: consideraciones penales y criminológicas**, Colex,

Sola Reche, Esteban/Hernández Plasencia, José U./Flores Mendoza, Fátima/García Medina, Pablo (Coords, Derecho penal y psicología del menor , Comares,
Rivero Fernández, Francisco, El interés del menor , Dykinson,
Polo Rodríguez, Javier José/Buendía, Huélamo, La nueva Ley penal del menor , Colex,
Pérez Jiménez, Fátima, Menores infractores: estudio empírico de la respuesta penal , Tirant lo Blanch,
García Pantoja, Félix (Dir.), La Ley de Responsabilidad Penal del Menor. Situación actual , Consejo General del Poder Judicial,
Ornosa Fernández, María Rosario, Derecho penal de menores. Comentarios a la Ley Orgánica 5/2000, de 12 de enero, reguladora de la responsabilidad penal de los menores y a su Reglamento aprobado por Real Decreto 1774/2004, de 30 de ju , Bosch,
Martín Cruz, Andrés/Romeo Casabona, Carlos María, Los fundamentos de la capacidad de culpabilidad penal por razón de la edad , Comares,
López López, José Ramón/López Soler, Concepción, Conducta antisocial y delictiva en la adolescencia , Servicio de Publicaciones de la Universidad de Murcia,
López López, Alberto Manuel, La Ley penal del menor y el reglamento para su aplicación: comentarios, concordancias y jurisprudencia , Comares,
Landrove Díaz, Gerardo, Introducción al Derecho penal de menores , Tirant lo Blanch,
Landrove Díaz, Gerardo, Derecho Penal de menores , Tirant lo Blanch,
Jorge Barreiro, Agustín/Feijoo Sánchez, Bernardo, Nuevo Derecho penal juvenil: una perspectiva interdisciplinar: ¿qué hacer con los menores delincuentes? , Atelier,
Iglesias Machado, Salvador, Consideraciones de política criminal: globalización, violencia juvenil y actuación de los poderes públicos , Dykinson,
Higuera Guimerá, Juan Felipe, Derecho penal juvenil , Bosch,
Herrero Herrero, César, Delincuencia de menores. Tratamiento criminológico y jurídico , Dykinson,
González-Cussac, J.L./Cuerda Arnau, M.ª L. (Coords.), Estudios sobre la responsabilidad penal del menor , Servicio de Publicaciones de la Universitat Jaume I,
González Cussac/Tamarit Sumalla/Gómez Colomer (Coords.), Justicia penal de menores y jóvenes (análisis sustantivo y procesal de la nueva regulación) , Tirant lo Blanch,
Gómez Rivero, Carmen (Coord.), Comentarios a la Ley penal del menor (Conforme a las reformas introducidas por la LO 8/2006) , Iustel,
García Pérez, Octavio (Dir.), La delincuencia juvenil ante los Juzgados de Menores , Tirant lo Blanch,
Dolz Lago, Manuel Jesús, Comentarios a la Legislación Penal de Menores: incorpora las últimas reformas legales de la LO 8/2006 , Tirant lo Blanch,
Cruz Márquez, Beatriz, La medida de internamiento y sus alternativas en el Derecho penal juvenil , Dykinson,
Díaz-Maroto y Villarejo, Julio (Dir.), Comentarios a la Ley reguladora de la responsabilidad penal de los menores , Thomson-Civitas,
Cruz Márquez, Beatriz, Educación y prevención general en el Derecho penal de menores , Marcial Pons,
Cervelló Donderis, Vicenta, La medida de internamiento en el Derecho penal del menor , Tirant lo Blanch,
García Rostán Calvín, Gemma, El proceso penal de menores , Aranzadi,
González Pillado, Esther, Poceso penal de menores , Tirant lo Blanch,

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Dereito penitenciario e penoloxía/O03G080V01907

Materias que se recomenda ter cursado previamente

(*)/

Dereito procesal penal/O03G080V01604

Outros comentarios

Ao longo do cuadrimestre realizaranse visitas periódicas ao Xulgado de Menores, Centro de Menores e Centro Penitenciario.

Recoméndase aos estudantes a asistencia as mesmas, dada a súa utilidade práctica.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dereito tributario, comunitario e internacional				
Materia	Dereito tributario, comunitario e internacional			
Código	003G080V01909			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Dereito público especial			
Coordinador/a	Siota Álvarez, Mónica			
Profesorado	Fernández López, Roberto Ignacio Siota Álvarez, Mónica			
Correo-e	msiota@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Unha vez superado o estudo da ordenación xurídica dos ingresos e gastos públicos ("Dereito Financeiro e Tributario *I" de 2º Curso), e tras abordar a "Parte especial" do Dereito Tributario ("Dereito Financeiro e Tributario *II" de 3º Curso), o "Dereito Tributario Comunitario e Internacional" céntrase nun sector do ordenamento xurídico de crecente interese socioeconómico. A pertenza de España á Unión Europea e a *emanación de normas tributarias polas institucións comunitarias, con clara incidencia nos ordenamentos nacionais, serán obxecto de especial atención nesta materia. Ao mesmo tempo estudaranse, no plano do Dereito internacional tributario, os fundamentos e fins dos Convenios de dobre imposición, así como as medidas e solucións que ofrece o ordenamento xurídico para potenciar o intercambio de información tributaria entre países e loitar contra a fraude fiscal a escala global.			

Competencias

Código	
C2	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais
C5	Apreciar a diversidade e a multiculturalidade
C7	Coñecer as estruturas sociopolíticas do ámbito nacional e internacional
C8	Ser quen de argumentar xuridicamente
C11	Ser quen de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
C12	Ser quen de manexar fontes xurídicas
C13	Ser quen de interpretar e analizar criticamente o ordenamento xurídico
C14	Ser quen de comprender e de redactar documentos xurídicos
C15	Ser quen de manexar a oratoria xurídica
C18	Ser quen de negociar e mediar

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecer os principios básicos do ordenamento financeiro comunitario e a súa incidencia nas fontes nacionais, así como os mecanismos de solución de conflitos específicos da materia	C2
Apreciar a diversidade de ordenamentos financeiros, e a *multiculturalidade das súas regulacións e solucións xurídicas	C5
Coñecer as políticas comunitarias de relevancia financeira e tributaria, así como os principios básicos do Dereito tributario comparado	C7
Ser capaz de argumentar xuridicamente en materia de Dereito Tributario comunitario e internacional	C8
Ser capaz de identificar problemas xurídicos do Dereito Tributario comunitario e internacional	C11
Ser capaz de manexar as fontes xurídicas específicas do Dereito Tributario comunitario e internacional	C12
Ser capaz de interpretar e aplicar o Dereito Tributario comunitario e internacional	C13
Ser capaz de comprender e de redactar documentos xurídicos que afecten á materia tributaria comunitaria e internacional	C14
Ser capaz de manexar a oratoria xurídica	C15
Ser capaz de negociar e mediar	C18
Capacidade de síntese e análise	
Capacidade de aprender	
Aplicar pensamento crítico, lóxico e creativo	
Traballar de forma autónoma con iniciativa	

Contidos

Tema

PRIMEIRA PARTE: DEREITO TRIBUTARIO COMUNITARIO	1.- O poder normativo tributario da Unión Europea. 2.- Os recursos propios da Unión Europea. 3.- Os impostos indirectos harmonizados. 4.- As Directivas comunitarias no ámbito da imposición directa. 5.- A fiscalidade #ambiental. 6.- A cooperación entre Administracións tributarias dos Estados membros.
SEGUNDA PARTE: DEREITO INTERNACIONAL TRIBUTARIO	7.- Os Convenios de Dobre Imposición Internacional: concepto, finalidade e interpretación. Os modelos de convenio. 8.- A residencia, o principio de non discriminación fiscal e as medidas *antiabuso. 9.- Os paraísos fiscais e as medidas *antifraude.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	35	68	103
Seminarios	16	28	44
Probas de resposta curta	1	0	1
Probas de tipo test	1	0	1
Outras	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición polo profesor dos contidos máis importantes e complexos da materia obxecto de estudo.
Seminarios	Desenvolvemento de distintas actividades enfocadas ao tratamento dun tema específico, que permiten profundar ou complementar os contidos da materia. Nas devanditas actividades o alumno, xa sexa de maneira individual ou en grupo, fai unha exposición oral e/ou unha presentación escrita sobre un tema concreto, resolve casos prácticos aplicando e interpretando o Dereito Tributario comunitario e internacional, elabora informes xurídicos, etc.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Atenderanse e resolverán dúbidas do alumno respecto dos contidos, actividades e/ou exercicios que se propuxeron para adquirir as competencias perseguidas.
Seminarios	Atenderanse e resolverán dúbidas do alumno respecto dos contidos, actividades e/ou exercicios que se propuxeron para adquirir as competencias perseguidas.

Avaliación

	Descrición	Cualificación Resultados de Formación e Aprendizaxe
Probas de resposta curta	Proba final escrita que representa o 20% da nota para os alumnos que se sometan á avaliación continua. Quen, despois de someterse ao sistema de avaliación continua, obtívase nesta última unha nota final mínima de 5 sobre 10 non está obrigado a realizar a proba final escrita de resposta curta como requisito necesario para superar a materia. Para os alumnos que NON se sometan ao sistema de avaliación continua, a proba final escrita de resposta curta representa o 100% da súa nota.	20
Probas de tipo test	Probas de avaliación continua previstas, exclusivamente, para os alumnos que se sometan a este sistema de avaliación. A nota media dos distintos exames tipo test constituirá para os devanditos alumnos o 70% da súa nota final.	70
Outras	Nos "Seminarios" das clases presenciais tamén se proporá ao alumnado a realización de distintas actividades: casos prácticos, comentario dunha sentenza, presentación escrita dun traballo, etc. Estas actividades só serán avaliadas para os alumnos que se sometan a avaliación continua. Ademais, valorarase especialmente a participación activa do alumno, tanto nas clases maxistras como nos devanditos "Seminarios". Ditas actividades suporán o 10% da cualificación final.	10

Outros comentarios sobre a Avaliación

Primeira oportunidade de exame: 1.- Ao comezo do curso, o/a alumno/a deberá manifestar a súa intención de acollerse ao sistema de avaliación continua. A tal fin, os profesores da materia proporcionaranlle un documento que o/a alumno/a deberá

cubrir e asinar nun determinado prazo. 2.- O/a alumno/a que se acolla ao sistema de avaliación continua, entregando o documento sinalado no punto anterior, será avaliado conforme aos criterios que se indicaron máis arriba: proba final escrita de resposta curta (20%), probas de avaliación continua tipo test (70%), e outras (10%). Pero quen, despois de someterse ás probas de avaliación continua tipo test -e tendo en conta as outras probas realizadas e a participación activa- obtivese unha nota final mínima de 5 sobre 10, non estará obrigado a realizar a proba escrita de resposta curta como requisito necesario para superar a materia. 3.- Para os/as alumnos/as que NON se sometan ao sistema de avaliación continua, a proba final escrita de resposta curta representa o 100% da súa nota. Segunda oportunidade de exame: 1.- Os/as alumnos/as que se someteron ao sistema de avaliación continua conservarán para a segunda oportunidade de exame a nota obtida no curso. 2.- Nesa segunda oportunidade realizarase unha proba escrita de resposta curta, que representará o 20% da nota para os/as alumnos/as que se someteron ao sistema de avaliación continua. 3.- A proba escrita de resposta curta representará o 100% da nota para os alumnos que NON se acolleron ao sistema de avaliación continua. Advertencia específica para os/as alumnos/as que concorran á convocatoria de Fin de Carreira: O exame de fin de carreira consistirá nunha proba escrita de resposta curta que representará el 100% da nota para os alumnos que concorran ao devandito exame. As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2015-16.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía básica:

- PÉREZ ROYO, F. (Director): *Curso de Derecho Tributario (parte especial)*, Tecnos, Madrid, última edición.

Bibliografía complementaria:

- CARMONA, N. (Director): *Convenios fiscales internacionales y fiscalidad de la Unión Europea*, 6ª ed., CISS, Valencia, 2011.

- COLLADO YURRITA, M.A. (Director): *Estudios sobre fiscalidad internacional y comunitaria*, Colex, Madrid, 2005.

- DE JUAN CASADEVALL, J.: *El principio de no discriminación fiscal como instrumento de armonización negativa*, Aranzadi, Cizur Menor, 2010.

- FALCÓN Y TELLA, R. y PULIDO GUERRA, E.: *Derecho Fiscal Internacional*, Marcial Pons, Madrid, última edición.

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dereito financeiro e tributario II/O03G080V01602

DATOS IDENTIFICATIVOS**Libre circulación de traballadores e políticas sociais europeas**

Materia	Libre circulación de traballadores e políticas sociais europeas			
Código	O03G080V01910			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición				
Departamento	Dereito público especial			
Coordinador/a	Fernández Prol, Francisca			
Profesorado	Fernández Prol, Francisca			
Correo-e	franfernandez@uvigo.es			
Web	http://http://faitic.uvigo.es/			
Descrición xeral	Estudio da política social comunitaria e as súas principais institucións.			

Competencias

Código	
B1	Capacidade de síntese e análise
B3	Capacidade de xestión da información
B7	Aplicar pensamento crítico, lóxico e creativo
B13	Traballar desde unha perspectiva comparada, manexando información comparada
C1	Coñecer as principais institucións xurídicas
C2	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais
C8	Ser quen de argumentar xuridicamente
C9	Ser quen de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica
C10	Ser quen de aprehender sistematicamente o ordenamento xurídico
C12	Ser quen de manexar fontes xurídicas
C13	Ser quen de interpretar e analizar criticamente o ordenamento xurídico

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Coñecer o aparello institucional da UE e as fontes do Dereito Social Europeo		C1
Coñecer as políticas sociais da Unión Europea e as súas implicacións no Dereito interno.		C2
Ser quen de manexar as Directivas e Regulamentos da Unión Europea nas súas competencias socio-laborais.	B1 B3	C8 C9
Ser quen de empregar o Dereito Social Comunitario no contexto da conflitividade e litixiosidade interna e integralo no ordenamento xurídico español.	B7 B13	C10 C12
Capacidade de interpretar o dereito español dende a perspectiva do Dereito da Unión Europea.		C13

Contidos

Tema	
Tema I. A Unión Europea e a súa Política Social	1. Evolución da política social da Unión Europea desde o Tratado de Roma ata o Tratado de Lisboa. 2. O Tratado da Unión Europea e o Tratado de Funcionamento da Unión Europea. 3. A Carta dos Dereitos Fundamentais da Unión Europea. 4. O aparello institucional. a) O Consello Europeo. b) A Comisión Europea. c) O Consello da Unión Europea. d) O Parlamento Europeo. e) O Tribunal de Xustiza. f) O Comité Económico e Social. g) Outros. 5 As normas da Unión Europea. a) Dereito orixinario e derivado. b) Regulamentos e Directivas. c) Actos non vinculantes: soft law.
Tema II. A libre circulación de traballadores e outras liberdades fundamentais.	1. A libre circulación de traballadores: contido esencial. O Regulamento 492/2011. 2. Ámbito subxectivo e limitacións. 3. Libre prestación de servizos e libre establecemento. 4. Desprazamentos trasnacionais de traballadores: a Directiva 96/71/CE. A cesión trasnacional de traballadores: a Directiva 2008/104/CE.

Tema III. Os dereitos dos nacionais de terceiros países	1. O Estatuto dos nacionais de terceiros países residentes de longa duración: a Directiva 2003/109/CE. O permiso único de residencia e traballo de nacionais de terceiros países: a Directiva 2011/98/UE. 3. A posición xurídica subxectiva de nacionais de terceiros países. Especial referencia ao principio de igualdade de tratamento. 4. A prevención e a loita contra a trata de seres humanos e a protección das vítimas: a Directiva 2011/36/UE.
Tema IV. A Seguridade Social dos traballadores migrantes.	1. Marco normativo: Reglamentos 883/2004 e 987/2009. A opción pola coordinación dos Sistemas nacionais de Seguridade Social.- 2. Aplicabilidade dos Convenios Bilaterais anteriores.- 3. Determinación da normativa aplicable.- 4. Principios de coordinación dos Sistemas nacionais de Seguridade Social: principio de igualdade, principios de conservación e de exportación extraterritorial de dereitos, principios de totalización dos períodos contizados e de prorrateo das prestacións.
Tema V. Crises e reestruturacións de empresas	1. Despedimentos colectivos: a Directiva 1998/59/CE. 2. Dereitos dos traballadores en caso de traspaso de empresa, centros de actividade ou partes de centros de actividade: a Directiva 2001/23/CE. Garantías en caso de insolvencia do empresario: a Directiva 2008/94/CE.
Tema VI. Igualdade e non discriminación. Por sexo. Por outras causas	1. As orixes. O mainstreaming. 2. Igualdade retributiva entre mulleres e homes. 3. Igualdade no acceso e nas condicións de traballo. 4. Carga da proba e disposicións horizontais. 5. Igualdade na Seguridade Social. 6. O permiso parental. 7. Protección da maternidade. 8. Discriminación racial. 9. Outras causas de discriminación: a Directiva 2000/78/CE.
Tema VII. Seguridade e saúde no traballo. Xeral	1. A Directiva marco e as Directivas específicas. 2. As obrigas da empresa. Avaliación de riscos e planificación da actividade preventiva. 3. Servizos de protección e prevención. 4. Participación dos traballadores. 5. A Directiva de xóvenes.
Tema VIII. Seguridade e saúde no traballo. Tempo de traballo.	1. A Directiva 2003/88/CE; xénese e evolución. 2. Cocepto de tempo de traballo. 3. Límites indispoñíbeis e dispoñíbeis. Opting out. 4. Directivas específicas: Directiva 1999/63/CE. Directiva 2002/15/CE. Outras.
Tema IX. Traballadores atípicos. Dereitos de información relativos ao contrato de traballo.	1. Contratos a tempo parcial. a Directiva 1997/81/CE. 2. Contratos temporais. A Directiva 1999/70/CE. 3 Referenza a traballadores de empresas de traballo temporal. 4 A Directiva 1991/533/CE, de información das condicións de traballo. 5. O Acordo marco europeo do teletraballo.
Tema X. Información e consulta dos traballadores. Diálogo social e negociación colectiva.	1. Marco xeral: a Directiva 2002/14/CE. Comités de empresa europeos: a Directiva 2009/38/CE. 3. Participación na sociedade anónima e na sociedade cooperativa: as Directivas 2001/86/CE e 2003/72/CE. 4. Referencia ás Directivas de crise e reestruturacións. 5. Os interlocutores sociais europeos. 6. Diálogo social e negociación colectiva. 7. os Acordos Marco europeos.
Tema XI. A política europea de emprego. Flexiseguridade	1. A Estratexia Europea de Emprego. 2. A Estratexia Europea 2020. 3. As directrices xerais de emprego e os plans de acción nacionais. 4. O método aberto de coordinación. 5. A flexiseguridade. 6. A rede EURES. 7. O Fondo Social Europeo.
Tema XII. Lei aplicable e competencia xudicial	1. A competencia xudicial. O Regulamento UE/1215/2012. En materia de contrato de traballo. 2. Lei aplicable: O Regulamento 593/2008. Doutrina xudicial. 3. Referencia aos traballadores desprazados.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	35	21	56
Estudo de casos/análises de situacións	12	12	24
Presentacións/exposicións	2	15	17
Probos de tipo test	3	50	53

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Estudo de casos/análises de situacións	Análises dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.

Presentacións/exposicións Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Presentacións/exposicións	Entrevistas/conversacións do docente cos alumnos para asesoramento e desenvolvemento de actividades, debates, traballos tutelados... e do proceso de aprendizaxe en xeral

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Estudo de casos/análises de situacións	Probas na que se presenta unha situación ou problemática xa dada ou que pode darse, partindo dos diferentes factores involucrados, a análise dos antecedentes, condicións, da situación, etc.	20	
Presentacións/exposicións	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita	20	
Probas de tipo test	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	60	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Os alumnos/as poden optar entre dous sistemas de avaliación:

1. **Sistema de avaliación continua**
2. **Sistema de avaliación final**

1. Sistema de avaliación continua.

Para acollerse ao sistema de avaliación continua e aprobar a materia mediante este sistema, o alumno deberá cumprir os tres requisitos seguintes:

1. Acreditar a asistencia a un 80% das clases (maxistras e grupos medianos-, sen que, salvo casos excepcionais (ex. enfermidades de longa duración verificadas con informe médico-, se permita xustificar a ausencia. De non acreditar dita asistencia mínima, o alumno/a quedará automaticamente excluído do sistema de avaliación continua, debendo, por tanto, someterse ao sistema de avaliación final.
2. Obter unha cualificación de cinco ou superior como nota media ponderada que resulte das cualificacións obtidas nos distintos bloques de probas que se realizarán ao longo do cuadrimestre. Ao ser as probas obrigatorias a desenvolver liberatorias para as avaliacións de maio-xuño e xuño-xullo, esixiráselle ao alumno/a, ademais, que nas distintas probas obteña unha cualificación mínima superior a 4.

I. Avaliación maio-xuño:

A avaliación da materia ou nota final será o resultado da suma das cualificacións conseguidas nas seguintes probas obrigatorias:

Probas tipo test (60% da nota final). Nas datas que se concretarán no cronograma que se facilitará ao comezo do cuadrimestre (aproximadamente nas semanas cinco, dez e quince do cuadrimestre-, os estudantes realizarán tres probas tipo test de preguntas pechadas de elección múltiple (sinalando unha resposta entre un número limitado de posibilidades). As citadas probas tipo test incluírán preguntas de carácter teórico (contidos propios das clases maxistras) e de carácter práctico (contidos propios de grupos medianos). Para aprobar a materia por avaliación continua, a cualificación media dos

tres test debe ser polo menos igual a 5 e o alumno deberá obter nas tres probas tipo test unha cualificación superior a 4.

Probas en grupos medianos (20% da nota final). No marco dos grupos medianos, formularanse distintas tarefas -casos prácticos, comentarios de sentenzas...- que serán entregadas ou expostas en clase segundo os prazos previstos no cronograma previamente facilitado. Procederase á corrección das devanditas tarefas na aula. Con todo, a efectos de cualificación, seleccionaranse dúas tarefas idénticas para todos- entre todas as formuladas.

Presentación/exposición de traballos (20% da nota final). O alumno/a realizará e presentará un traballo froito do estudo e investigación dunha temática concreta obxecto da materia.

O alumno que obteña unha cualificación de 5 ou superior na avaliación continua e obtivese unha cualificación superior a 4 nas distintas probas quedará exento do exame final. Se o alumno ten suspensa algunha das probas tipo test cunha cualificación inferior a 4 ou as probas en grupos medianos, poderá optar por ir ao exame final, na data oficialmente prevista, con toda a materia ou examinarse únicamente da parte suspensa, pero, neste último caso, a cualificación final desa parte suspensa será unha media ponderada entre a primeira cualificación inferior a 4- (10%) e a obtida posteriormente (90%). En todo caso, se algún alumno, con motivo suficientemente documentado e xustificado a xuízo das profesoras -ex. ingreso hospitalario-, non puidese realizar algunha das probas na data prevista, poderá examinarse desa parte noutra data alternativa ou na convocatoria de maio sen penalización algunha.

II. Avaliación xuño-xullo:

Se o alumno/a obtivese unha cualificación superior ao 5 en algunha das probas obrigatorias desenvolvidas durante o cuadrimestre (tipo test, grupos medianos ou exposición de traballos) pero non aprobase a materia na avaliación de maio por non obter unha cualificación media superior ao 5, poderá conservar na avaliación de xuño-xullo a cualificación das probas aprobadas. Neste caso, o estudante quedará exento na avaliación final, na data oficialmente prevista, da proba ou da parte da proba superada, pero, a cualificación final correspondente á parte suspensa será unha media ponderada entre a primeira cualificación inferior a 4- (20%) e a obtida posteriormente (80%). No entanto, o alumno/a poderá optar por someterse ao sistema de avaliación final.

En todo caso, a nota obtida na avaliación continua non se conservará para convocatorias de cursos académicos posteriores. O alumno/a deberá neses casos someterse a un novo proceso de avaliación continua, agás que opte pola avaliación final teórica e práctica.

2. Sistema de avaliación final. O alumno/a que non cumpra os requisitos para acollerse ao sistema de avaliación continua ou que opte por non facelo, terá dereito a ser avaliado en maio e en xuño-xullo mediante exame final que represente o 100% da cualificación na materia. O citado exame final constará de dúas probas:

Proba de respostas de desenvolvemento (80% da nota final)

Estudo de casos/análises de situacións (20% da nota final)

Na convocatoria de fin de carreira, o alumno deberá acollerse necesariamente ao sistema de avaliación final.

O exame final terá lugar, nas convocatorias de fin de carreira e nas avaliacións de maio-xuño e xuño-xullo, nas datas aprobadas en Xunta de Facultade e oficialmente publicadas.

Bibliografía. Fontes de información

NAVARRO NIETO, F., RODRÍGUEZ-PIÑERO ROYO, M.C., CÓMEZ MUÑOZ, J.M., **Manual de Derecho Social de la Unión Europea**, última edición,

MELÉNDEZ MORILLO-VELARDE, L., PÉREZ CAMPOS, A.I., **Materiales de Derecho Social Comunitario. Teoría y práctica**, última edición,

NOGUEIRA GUASTAVINO, M., FOTINOPOULOU BASURKO, O. y MIRANDA BOTO, J.Mª., **Lecciones de Derecho Social de la Unión Europea**, última edición,

BIBLIOGRAFÍA COMPLEMENTARIA:

APARICIO TOVAR, J., *Introducción al Derecho Social de la Unión Europea*, Bomarzo (Albacete 2005)

BARNARD, C., *EC Employment Law*, 3ª ed., oxford University Press (Oxford, 2006)

HANTRAIS, L., *Social Policy in the European Union*, 3ª ed., McMillan (London, 2007)

SCIARRA, S. (dir.), *Manuale di Diritto Sociale Europeo*, Giappichelli (Torino, 2010)

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dereito do traballo e da seguridade social/O03G080V01601

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Sistemas xurídicos contemporáneos: Dereito continental e dereito anglosaxón				
Materia	Sistemas xurídicos contemporáneos: Dereito continental e dereito anglosaxón			
Código	003G080V01911			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Dereito privado			
Coordinador/a	Suárez Blázquez, Guillermo			
Profesorado	Rodríguez Ennes, Luis Suárez Blázquez, Guillermo			
Correo-e	gsuarez@uvigo.es			
Web				
Descrición	Esta materia ten por obxecto o estudo das peculiaridades do dereito angloamericano xeral			

Competencias	
Código	
B11	Comportarse de forma ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional
B13	Traballar desde unha perspectiva comparada, manexando información comparada
C2	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais
C6	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
C11	Ser quen de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar

Resultados de aprendizaxe		
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Trátase de realizar unha análise comparativa entre os máis importantes sistemas xurídicos imperantes no mundo actual: o anglosaxón e o continental ao que pertence España- ao obxecto de extraer unha serie de ensinamentos que poden servir de base para a necesaria reforma do noso ordenamento xurídico procesual.	B11 B13	C2 C6 C11

Contidos	
Tema	
I.- O RENACEMENTO XURIDICO MEDIEVAL e A FORMACION DUN DEREITO COMUN EUROPEO (SÉCULOS XII a XV)	Tema1I.- SUPOSTOS CULTURAIS E POLITICOS DO RENACEMENTO XURIDICO MEDIEVAL 1.- Significación do fenómeno na cultura xurídica europea. 2.- Elementos configuradores da identidade político-cultural do Medievo. Tema 2.- A TRADICION XURIDICA ROMANO CANONICA 1.- Asimilación científica do dereito romano-xustiniano. 2.- Formación dun sistema de dereito común romano-canónico por obra da xurisprudencia. 3.- Difusión do dereito común romano-canónico no continente europeo como fenómeno cultural. 3.1.- Carácter cultural do fenómeno. 3.2.- Penetración da cultura xurídica romanística en Francia. 3.3.- A difusión da cultura romanística nos reinos da España medieval. 3.4.- Incorporación dos territorios alemáns á tradición xurídica romano-canónica. Tema 3. A TRADICION XURIDICA DO COMMON LAW E A EQUITY 1.- Configuración xudicial do dereito inglés. 2.- Incidencia da tradición xurídica romano-canónica na formación do dereito inglés.
II.- O PROCESO DE FORMACION DOS DEREITOS NACIONAIS NA IDADE MODERNA (SÉCULOS XVI a XIX)	Tema 4.- FACTORES MODIFICATIVOS DA ORDENACION JURIDICO-SOCIAL A COMEZOS DA IDADE MODERNA 1.- Incidencia do absolutismo monárquico na estrutura do ordenamento xurídico. 2.- Repercusións político-culturais da revolución protestante. 3.- Dimensión nacional do fenómeno do dereito común. 3.1.- Consolidación política do Common Law. 3.2.- Formación dun dereito nacional común en Francia. 3.3.- O usus modernus pandectarum. Tema 5.- CORRENTES CULTURAIS RENOVADORAS DO PENSAMENTO E DA ORDENACION XURIDICO-SOCIAL 1.- O movemento humanista e o humanismo xurídico. 2.- O iusracionalismo, o dereito natural racionalista e a filosofía política da Ilustración. Tema 6.- O MOVEMENTO CODIFICADOR E O POSITIVISMO XURIDICO 1.- As codificacións napoleónicas e a súa significación política. 2.- A Escola Histórica e o desenvolvemento da ciencia alemá do dereito. Prevalencia do movemento codificador.

Tema 8.- HISTORIA DO DEREITO COMPARADO

1.- O século XIX. 2.- O período de 1918 a 1945. 3.- A época actual. 4.- Funcións do dereito comparado. 4.1.- Unificación do dereito. 4.2.- Entendemento internacional. 4.3.- Un mellor coñecemento do dereito nacional.

Tema 9.- O CONCEPTO DE FAMILIA XURIDICA

1.- Agrupamiento dos dereitos en familias. 2.Elementos variables e elementos constantes no Dereito. 3.- Criterio para a clasificación dos dereitos en, familias.

Tema 10.- As FAMILIAS XURIDICAS DO MUNDO CONTEMPORANEO 1.- Familia romano-germánica. 2.- Familia del Common Law. 3.- Relacións entre estas dúas familias. 4.- Familia do Common law e a Equity. 4.1.- Carácter fundamental da distinción. 4.2.- Aplicacións da Equity. 4.3.- A Equity desde 1875. 5.- Importancia do dereito adxectivo. 6.- A norma xurídica (legal rule).

Tema 11.- A FAMILIA ROMANO-GERMANICA (1): ESTRUCTURA DOS DEREITOS

1.- As clasificacións e os conceptos. 1.1.- Dereito público e dereito privado. 2.- A noción de norma xurídica. 2.1.- A elaboración da norma xurídica. 2.2.- A codificación. 2.3.- Interpretación do Dereito. 2.4.- Previsibilidade do Dereito.

Tema 12.- A FAMILIA ROMANO-GERMANICA (2): FONTES DO DEREITO

1.- A Lei. 1.1.- Actual primacía da Lei. 1.2.- Normas constitucionais. 1.3.- Leis e regulamentos. 1.4.- Interpretación das leis. 2.- O costume. 3.- A xurisprudencia. 3.1.- A doutrina legal no dereito español. 4.- A doutrina. 4.1.- Dereito francés e dereito alemán. 4.2.- Países latinos. 5.- Os principios xerais.

Tema 13.- A FAMILIA ROMANO-GERMANICA (3): Os DEREITOS EXTRAEUROPEOS

1.- América. 2.- *África. 3.- Asia e Indonesia.

Tema 14.- A FAMILIA DO COMMON LAW (1): ESTRUCTURA DAS DEREITO ÍNGUAS

1.- Orixinalidade das categorías e conceptos do dereito inglés. 2.- Explicación histórica da estrutura do dereito inglés. 3.- Papel desempeñado polas universidades. 4.- *Common Law e Equity.

Tema 15.- A FAMILIA DO COMMON LAW (2): FONTES DO DEREITO

1.- A Lei. 1.1.- A Lei elemento estrano no dereito inglés. 1.2. Importancia actual da Lei. 2.- O costume. 3.- O precedente xurisprudencial. 4.- Os principios xurídicos.

Tema 16.- A FAMILIA DO COMMON LAW (3): ORGANIZACION DA XUSTIZA INGLESA

1.- Os tribunais ordinarios. 1.1.- Os tribunais inferiores. 1.2.- Os tribunais superiores. 2.- As restantes xurisdicións. 3.- O Ministerio Público. 4.- Os profesionais. 4.1.- Barristers. 4.2.-Solicitors.

Tema 17.- A FAMILIA DO COMMON LAW (4): O PROCEDEMENTO PENAL ÍNGUAS

1.- Principios xerais. 2.- Clasificacións dos delitos. 3.- As penas. 4.- Regras especiais do procedemento criminal. 4.1.- Iniciación do proceso. 4.2.- Vista preliminar. 4.3.- O procedemento rápido. 5.- Os xuízos con xurado. 5.1.- O xurado. 5.2.- A vista oral. O discurso de apertura. 5.3.- As probas. 5.4.- O discurso final. 5.5.- A sentenza.

Tema 18.- A FAMILIA DO COMMON LAW (5): O PROCEDEMENTO CIVIL INGLÉS

1.- Principios xerais. 2.- A demanda. 3.- A fase interlocutoria. 4.- A vista oral. 5.- As sentenzas e os fallos: a doutrina do precedente. 6.- A execución das sentenzas. 7.- O recurso de apelación.

Tema 19: A FAMILIA DO COMMON LAW (6): ALGUNHAS INSTITUCIÓN TÍPICAS DO COMMON LAW

1.- Os dereitos reais. 1.1.- O dereito de propiedade: a terra como obxecto da propiedade. 1.2.- Dereitos legais e de equidade sobre inmobles. 1.3.- A propiedade dos bens móbiles. (Chattels). 1.4.- Alleamento da propiedade. 2.- Administracións (trusts). 2.1.- Regras para a administración dos trusts. 2.2.- Salvaguardias dos trusts. 3.- Torts. 3.1- Torts contra as persoas. 3.2.- Torts en relación coa propiedade. 3.3.- Torts en relación aos negocios e relacións domésticas. 3.4. Torts con respecto á reputación.

Tema 20.- A FAMILIA DO COMMON LAW (7): A DIFUSION EXTRAEUROPEA DAS DEREITO INGLÉS

1.- O dereito nos Estados Unidos de América. 1.1.- Factores históricos de diferenciación. 1.2.- Estrutura do Dereito dos Estados Unidos. 1.3.- Fontes do Dereito. 2.- Recepción do dereito inglés na India. 3.- O Common Law nos países da Commonwealth.

Tema 21.- A FAMILIA DOS DEREITOS SOCIALISTAS

1.- O dereito soviético. 1.1.- O dereito antigo. 1.2.- Período marxista-leninista. 1.3.- Situación actual. 2.- O dereito das denominadas democracias populares.

Tema 22.- SISTEMAS FILOSOFICOS E RELIXIOSOS (1): DEREITO ISLAMICO E DEREITO HINDU

1.- O dereito islámico. 1.1. Características xenerais. 1.2.- As fontes. 1.3.- A inserción do dereito europeo no dereito islámico. 2.- O dereito da India. 2.1.- O dereito tradicional. 2.2.- As fontes. 2.3.- Penetración do Common Law.

Tema 23.- SISTEMAS FILOSOFICOS E RELIXIOSOS (2) : Os DEREITOS DE EXTREMO ORIENTE

1.- O dereito chinés. 1.1.- O dereito tradicional. 1.2.-As fontes. 1.3.- A occidentalización do dereito chinés. 2.- O dereito xaponés. 2.1.- O dereito tradicional. 2.2.- As fontes. 2.3.- A occidentalización do dereito xaponés.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	30.5	61	91.5
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	20.5	28.5	49
Outros	0	7.5	7.5
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	1	0	1
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	1	0	1
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.			

Metodoloxía docente	
	Descrición
Sesión maxistral	CG11.Comportarse de forma ética. CG.13 Traballar desde unha perspectiva comparada, CE2. Coñecer a función do Dereito. CE11. Ser capaz de identificar problemas xurídicos
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	CG11.Comportarse de forma ética. CG.13 Traballar desde unha perspectiva comparada, CE2. Coñecer a función do Dereito. CE11. Ser capaz de identificar problemas xurídicos
Outros	CG11.Comportarse de forma ética. CG.13 Traballar desde unha perspectiva comparada, CE2. Coñecer a función do Dereito. CE11. Ser capaz de identificar problemas xurídicos

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Formulación e resolución de dúbidas teóricas e prácticas.
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Formulación e resolución de dúbidas teóricas e prácticas.
Outros	Formulación e resolución de dúbidas teóricas e prácticas.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Os alumnos responderán por escrito un exame sobre o temario desenvolvido ao longo do curso, que conterá dous ou máis preguntas de desenvolvemento longo	50	
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Avaliación do estudo intensivo de determinados temas. Discusión, participación e elaboración de documentos e conclusións.	50	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Segunda convocatoria e exame fin de carreira: un único exame escrito que dá dereito a acceder ao 100% da nota.

Ao exame escrito de primeira convocatoria (50%) súmanlla as cualificacións de sesión maxistral, presentacións ou prácticas, (50%).

Os estudantes que acrediten non poder asistir a clase terán dereito a unha proba final, que poderá consistir nunha pregunta longa, varias curtas ou nunha proba tipo test, e tamén nalgún caso práctico, tendo o exame unha valoración dun 100%.

Non se gardarán os resultados alcanzados na avaliación continua nos próximos anos.

As datas para os exames de Sistemas Xurídicos Contemporáneos son as que fixe a Xunta de Facultade para o curso 2015 - 2016

Bibliografía. Fontes de información
DAZA MARTÍNEZ, JESÚS, Iniciación al estudio histórico del Derecho Romano , 3ª,
ALCARAZ VARÓ, ENRIQUE, El inglés jurídico , Barcelona, 1994,
FRIEDMAN, LAWRENCE,, Introducción al derecho norteamericano , Zaragoza, 1988,

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dereito concursal				
Materia	Dereito concursal			
Código	O03G080V01921			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dereito da seguridade social**

Materia	Dereito da seguridade social			
Código	003G080V01922			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dereito penal de empresa**

Materia	Dereito penal de empresa			
Código	003G080V01923			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS**Propiedade industrial e competencia**

Materia	Propiedade industrial e competencia			
Código	003G080V01924			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS**Constitución económica**

Materia	Constitución económica			
Código	003G080V01925			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dereito administrativo económico**

Materia	Dereito administrativo económico			
Código	003G080V01926			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dereito do comercio internacional**

Materia	Dereito do comercio internacional			
Código	003G080V01927			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dereito marítimo				
Materia	Dereito marítimo			
Código	003G080V01928			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS**Interpretación financeira do dereito contable**

Materia	Interpretación financeira do dereito contable			
Código	003G080V01929			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS**Réxime fiscal da empresa**

Materia	Réxime fiscal da empresa			
Código	003G080V01930			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS**Tutela procesual do crédito**

Materia	Tutela procesual do crédito			
Código	003G080V01931			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Prácticas externas				
Materia	Prácticas externas			
Código	003G080V01981			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dereito privado Dereito público			
Coordinador/a	Bustillo Bolado, Roberto Orlando Álvarez González, Susana			
Profesorado	Álvarez González, Susana Bustillo Bolado, Roberto Orlando			
Correo-e	rbustillo@uvigo.es sualvago@uvigo.es			
Web	http://www.dereito.uvigo.es			
Descrición	Prácticas externas en institucións de interese xurídico xeral			

Competencias	
Código	
B1	Capacidade de síntese e análise
B2	Capacidade de aprender
B3	Capacidade de xestión da información
B4	Capacidade de adaptarse a novas situacións
B5	Capacidade para organizar e planificar
B6	Resolver problemas de forma eficaz
B7	Aplicar pensamento crítico, lóxico e creativo
B8	Traballar de forma autónoma con iniciativa
B9	Traballar de forma cooperativa
B10	Preocupación pola calidade
B11	Comportarse de forma ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional
B12	Comunicarse de xeito efectivo nun entorno de traballo (habilidades nas relacións interpersoais)
B13	Traballar desde unha perspectiva comparada, manexando información comparada
C1	Coñecer as principais institucións xurídicas
C2	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais
C7	Coñecer as estruturas sociopolíticas do ámbito nacional e internacional
C8	Ser quen de argumentar xuridicamente
C9	Ser quen de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica
C12	Ser quen de manexar fontes xurídicas
C13	Ser quen de interpretar e analizar criticamente o ordenamento xurídico
C14	Ser quen de comprender e de redactar documentos xurídicos
C15	Ser quen de manexar a oratoria xurídica
C18	Ser quen de negociar e mediar

Resultados de aprendizaxe		
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Coñecer os principios básicos do ordenamento financeiro comunitario e a súa incidencia nas fontes nacionais, así como os mecanismos de solución de conflitos específicos da materia		
Coñecer os principios e valores constitucionais	C1	
Coñecer estrutúralas socio-políticas do ámbito nacional e internacional	C7	
Ser capaz de argumentar xuridicamente	C8 C15	
Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica	C9 C12 C13	
Ser capaz de *aprehender sistematicamente o ordenamento xurídico	B1 B2	C1 C2 C7

Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar	B1 B3 B6	
Ser capaz de manexar fontes xurídicas		C1 C2
Ser capaz de interpretar e analizar *críticamente o ordenamento xurídico	B7	C1
Ser capaz de comprender e de redactar documentos xurídicos	B3	C14
Ser capaz de manexar a oratoria xurídica		C8 C15
Ser capaz de negociar e mediar		C18
Capacidade de síntese e análise	B1	
Capacidade de aprender	B2	
Capacidade de xestión da información	B3	
Capacidade de adaptarse a novas situacións	B4	
Capacidade para organizar e planificar	B5	
Resolver problemas de forma efectiva	B6	
Aplicar pensamento crítico, lóxico e creativo	B7	
Traballar de forma autónoma con iniciativa	B8	
Traballar de forma *colaborativa	B9	
Preocupación pola calidade	B10	
Comportarse de forma ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional	B11	
Comunicarse de maneira efectiva nunha contorna de traballo (habilidades nas relacións interpersoais)	B12	
Traballar desde unha perspectiva comparada, manexando información comparada	B13	

Contidos

Tema		
Prácticas externas	- Despachos de avogados - Xulgados - Empresas - Outras institucións de interese xurídico	

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Outros	12.5	0	12.5
Prácticas externas	0	137.5	137.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Outros	Realización dun informe intermedio e outro final por parte do alumno
Prácticas externas	Realización de prácticas de tipo xurídico en institucións, organismos ou entidades colaboradoras.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas externas	Atención personalizada ao estudante por parte dos seus titores externo e interno.
Outros	Atención personalizada ao estudante por parte dos seus titores externo e interno.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Outros	tutorías, presentación e elaboración do informe de seguimento intermedio e final das prácticas.	50	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B13
Prácticas externas	Informe do titor externo de prácticas	50	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B13

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. De acordo co art. 10 da Normativa de desenvolvemento das practicas externas curriculares para os estudos do grao en Dereito, a avaliación das prácticas será levada a cabo polo/a titor/a académico/a asignado/a ao alumno/a. Para poder ser avaliado positivamente é necesario

a) Non faltar inxustificadamente a máis dun 10 das horas presenciais que conforman a práctica

b) Que a cualificación global que figure non Informe Final emitido polo/a titor/a da entidade colaboradora sexa igual ou superior a cinco puntos sobre dez

c) Que ou/a alumno/a entregue ao titor/a académico/a non prazo de quince días naturais, a contar desde ou día en que conclúen as prácticas, a Memoria de Prácticas Externas, axustándose ao modelo incorporado ao Anexo I da presente normativa.

2.- Sempre que se cumpran vos tres requisitos anteriores, ou /a titor/a académico/a elaborará un Informe de Valoración non que determinará a cualificación que lle corresponde ou/a alumno/a. Para iso terá en conta, ou Informe Final remitido polo titor/a da institución colaboradora □ou que lle corresponderá un 50% da cualificación final- e a Memoria Final presentada polo alumno/a □que será valorada polo/a titor/a académico/a e ou que *lle corresponderá un 40% da cualificación final-. Ademáis ou/a titor/a académico/a valorará ou informe de seguimento intermedio elaborado polo alumno/a, e non seu caso polo titor da entidade colaboradora□vos que lle corresponderá un 10% da cualificación final

3.- Non caso de que ou estudante non reúna algún dous tres requisitos enumerados nos apartados a), b), c) do punto 1 deste artigo, recibirá a cualificación de □Suspenso□.

4.- Para a segunda oportunidade de exame, non mes de xullo, ou/a alumno/a unicamente poderá achegar a Memoria Final, non caso de que non a entregase previamente, ou poderá modificar a achegada na primeira oportunidade de exame. Nesta segunda oportunidade de exame, aplicaránse, en todo caso, as porcentaxes sinaladas non apartado 2 deste artigo.

5.- A cumprimentación das actas corresponderalle ao Coordinador/a das prácticas externas.

Bibliografía. Fontes de información

Recomendacións

Outros comentarios

Recoméndase ter cursadas todas as materias do tres primeiros cursos.

Recoméndase ter sempre presente os contidos do regulamento regulador das prácticas externas (na web da Facultade de Dereito).

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Traballo de Fin de Grao				
Materia	Traballo de Fin de Grao			
Código	003G080V01991			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	2c
Lingua de impartición				
Departamento	Dereito público			
Coordinador/a	Bustillo Bolado, Roberto Orlando			
Profesorado	Bustillo Bolado, Roberto Orlando			
Correo-e	rbustillo@uvigo.es			
Web	http://dereito.uvigo.es/images/files/gobierno/Regulamento-para-elaboración-Traballo-Fin-Grao-Dereito%20-8-setembro-2013.pdf			
Descrición xeral				

Competencias	
Código	
C1	Coñecer as principais institucións xurídicas
C2	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais
C3	Comprender o carácter unitario do ordenamento xurídico
C4	Coñecer os principios e valores constitucionais
C5	Apreciar a diversidade e a multiculturalidade
C6	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
C7	Coñecer as estruturas sociopolíticas do ámbito nacional e internacional
C8	Ser quen de argumentar xuridicamente
C9	Ser quen de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica
C10	Ser quen de aprehender sistematicamente o ordenamento xurídico
C11	Ser quen de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
C12	Ser quen de manexar fontes xurídicas
C13	Ser quen de interpretar e analizar criticamente o ordenamento xurídico
C14	Ser quen de comprender e de redactar documentos xurídicos
C15	Ser quen de manexar a oratoria xurídica
C16	Ser quen de dominar as novas tecnoloxías aplicadas ao dereito
C17	Ser quen de elaborar normas
C18	Ser quen de negociar e mediar

Resultados de aprendizaxe	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe

A1 Coñecer as principais institucións xurídicas	C1
A2 Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais	C2
A3 Comprender o carácter unitario do ordenamento xurídico	C3
A4 Coñecer os principios e valores constitucionais	C4
A5 Apreciar a diversidade e a multiculturalidade	C5
A6 Coñecer as distintas manifestacións do Dereito en su evolución histórica e na súa realidade actual	C6
A7 Coñecer as estruturas socio-políticas do ámbito nacional e internacional	C7
A8 Ser quen de argumentar xurídicamente	C8
A9 Ser quen de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica	C9
A10 Ser quen de aprehender sistematicamente o ordenamento xurídico	C10
A11 Ser quen de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar	C11
A12 Ser quen de maneixar fontes xurídicas	C12
A13 Ser quen de interpretar e analizar críticamente o ordenamento xurídico	C13
A14 Ser quen de comprender e de redactar documentos xurídicos	C14
A15 Ser quen de manejar a oratoria xurídica	C15
A16 Ser quen de dominar as novas tecnoloxías aplicadas ó Dereito	C16
A17 Ser quen de elaborar normas	C17
A18 Ser quen de negociar e mediar	C18

Caracter B Código Competencias Transversales

B1 Capacidade de síntesis e análise
B2 Capacidade de aprender
B3 Capacidade de xestión da información
B4 Capacidade de adaptarse a novas situacións
B5 Capacidade para organizar e planificar
B6 Resolver problemas de forma efectiva
B7 Aplicar pensamento crítico, lóxico e creativo
B8 Traballar de forma autónoma con iniciativa
B9 Traballar de forma colaborativa
B10 Preocupación pola calidade
B11 Comportarse de forma ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional
B12 Comunicarse de maneira efectiva nun entorno de traballo (habilidades nas relacións interpersonais)
B13 Traballar desde unha perspectiva comparada, maneixando información comparada

Contidos

Tema

(*)Con el trabajo de Fin de Grado el estudiante deberá demostrar, además de haber adquirido las competencias y habilidades necesarias para obtener el Grado en Derecho, habilidades conducentes a la elaboración, presentación y defensa de un trabajo de investigación o de recopilación, a partir de material inédito u original

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballos tutelados	10	140	150

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballos tutelados	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	O alumno disporá de atención personalizada por parte do titor que se lle asigne

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Traballos tutelados	O traballo será avaliado segundo o mecanismo previsto no Regulamento interno do centro dispoñible en http://www.dereito.uvigo.es	100	C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8 C9 C10 C11 C12 C13 C14 C15 C16 C17 C18

Outros comentarios sobre a Avaliación

A avaliación corresponderá o Tribunal do TFG, que decidirá motivadamente conforme ós criterios establecidos no Regulamento para a elaboración do Traballo de fin de Grao en Dereito.

Os estudantes deberán cumprir co seu deber de "absterse da utilización ou cooperación en procedementos fraudulentos nas probas de avaliación, nos traballos que se realicen ou en documentos oficiais da Universidade" (art.º 13.2.d del R.D. 1791/2010), se o Tribunal apreciase a conculcación de tal precepto, poderá suspender ao/á estudante cun "0" e poñer o asunto en coñecemento das autoridades correspondentes aos efectos legais que puidesen resultar oportunos.

Bibliografía. Fontes de información

DÍAZ FERNÁNDEZ, Antonio M., **Ya te puedes ir preparando: guía de inicio a la investigación en el Espacio Europeo de Educación Superior**, 2009,

Recomendacións

Outros comentarios

Prestar atención aos contidos do Regulamento para a Elaboración do Traballo de Fin de Grao en Dereito.

Non deixar o traballo ""para última hora"". Canto antes se empezo mellor.